

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XIX. ÉVFOLYAM, 19. SZÁM

ÁRA: 80 FILLÉR

1977. DECEMBER 15.

MINDENKINEK EREDMÉNYES — A TERVEZETT IDŐPEN BEFEJEZETT — VIZSGAIDŐSZAKOT, KELLEMES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET, BOLDGÓT ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁN A KÖZGAZDÁSZ!

Kollégium — vizsgák előtt

Aki a falakra kifüggesztett plakátokból próbálna tájékozódni, nemigen jutna sokra. Különböző műsorokra, kulturális rendezvényekre invitálnak a felhívások. A Kintzsi utcai kollégium éli megszokott, évközi életét. Mintha a vizsgaidőszak még egy kicsit odébb lenne.

Délután négy óra. Végigmeleg a harmadik emeleti folyosón. A szobák többsége üres, úgy látszik, ők a könyvtárban tanulnak. Valahonnan tánczene szól: igen uram, tudok boogizni. Engem azonban most nem ez érdekel elsősorban.

Végre, úgy tűnik, sikerrel járok. A szobában hárman vannak, láthatólag tanulnak. Az egyik lány mint megtudom negyedéves belkeres, németet tanul, az asztalnál ülök pedig nem tanulnak, csak tanulmányoznak. A tárgy ez esetben az esedékes moziműsor. De ahogy elmondom jóvetelem célját, összecukják az újságot és elkezdik.

— A legtöbb időt a negyedéves iparosok a szervezés szigorlatra hagyják, ezenkívül vil. gazd., pénzügy és árképzésből kell vizsgáznunk. A vil. gazdáról és pénzügyről nem tudnak semmi különösebb, néhány nap — úgy vélik — elég lesz a felkészülésre. Azután itt az árképzés c. tárgya. Nem értik, miért szerepel

idén külön tárgyként, hiszen ipargazdaságtanból már szigorlatoztak belőle.

Az épület másik szárnyában laknak a harmadévesek. Náluk a filozófia szigorlat ígérkezik slágerszámmá, főként az anyag mennyisége miatt. Az elméleti történetnél elsősorban a nyelvezet elsajátítása szükséges. Az öt vizsgajegy mellé a félévben hat gyakorlati jegy társul, ez teszi számukra mozgalmassá a hónap első felét.

Hogyan készülnek a kooperatívok? Benyitok egy szobába, egy fiú áll kabátban. Tanulsz? — kérdezem. Idéig tanultam, most megyek el, mondja. Nem tudod, hol laknak a kooperatívok? Az mi? — kérdezi. Elmondom, hogy az mi.

Ja, akik mindig kártyáznak? Menj lejjebb egy emelettel, ott megtalálod őket.

Egy emelettel lejjebb. A szobák ajtaja nem enged, végül a folyosó végén az egyik kinyílik. Nem kártyáznak, most fejezték be. Mikor fejezték be a vizsgaidőszakot? 19-ére. Január? Nevetnek. December. Akkor ti ötödévesek vagytok — mondom ki önkéntelenül. Igazat adnak nekem. Két vizsgájuk van, remélik, sikerül az eredeti határidőket tartaniuk, s az ünnepekre már otthon lehetnek családjuknál. F. P.

Gondolatok a világ baloldali ifjúságának leningrádi konferenciájáról

104 ORSZÁG 130 IFJÚSÁGI SZERVEZETÉNEK és 8 nemzetközi ifjúsági, illetve diákszervezetének mintegy 400 képviselője vett részt novemberben Leningrádban a Komszomol által rendezett konferencián. A négy napig tartó tanácskozáson a KISZ küldöttségének egyik tagjaként vettem részt, és sok érdekes benyomást szerezhettem a baloldali ifjúság arculatáról.

A tanácskozás témáját sok oldalról világította meg a nyitóülés első előadása, amelyet V. V. Zaglagyin, az SZKP KB Nemzetközi Osztályának helyettes vezetője tartotta. „A NOSZF és hatása az ifjúság történelmi hivatására” címmel. Részletesen elemezte a NOSZF jelentőségét az orosz és szovjet fejlődésben. Birálta azokat a nyugati ki- jelentéseket, amelyek az ok-

tóberi forradalmat keleti, orosz sajátosságnak állítják be. A NOSZF legfőbb érdeme az volt, hogy elsőként mutatta meg a világnak: a szocialista forradalom valóságos kivétel út a kapitalizmus változásából. Kiemelte, hogy napjainkban a fejlődő országok nemzeti felszabadító és forradalmi mozgalmait igazolják az októberi forradalom és a szocialista országok népi demokratikus forradalmait után a szocialista forradalmi perspektíva realitását.

Az ifjúság szerepéről adott áttekintése megmutatta, hogy az SZKP nagy alaposággal figyelemmel kíséri a haladó ifjúsági mozgalmakat és kialakult koncepciója van az ifjúság nemzetközi tevékenységével kapcsolatban. „Az ifjúság fényes, tiszta tükör” — idézte (Folytatás a 4. oldalon)

Egyetemi VIT-vetélkedő

Az MKKE KISZ-bizottsága a tanév második félévében 1978. február 1-től vetélkedőt indít. A vetélkedő célja, hogy minél többen vegyünk részt a havennai VIT-előkészületeiben, megismerkedjünk az ehhez kapcsolódó témakörökkel és főbb kérdéseivel.

A vetélkedő felöleli a nemzetközi ifjúsági mozgalom a DIVSZ és a VIT-ek történetét — a kubai gazdaság, politika, kultúra és történelem, a kubai-magyar kapcsolatok, továbbá az általános kultúra és sport témakörét.

A vetélkedőn résztvevők a februárban sorakerülő két-napos központi szervezésű

társadalmi munka után — amely előfeltétele a részvételnek — többfordulós verseny alapján nyerhetik el a megérdemelt díjakat.

Az első díj külföldi utazás, a további helyezett csapatok értékes tárgyakat, illetve könyveket, lemezeket kapnak.

A vetélkedőn 3 hallgatóból álló csapatok indulhatnak. Jelenkezéseket a zsigongóban a „VIT-vetélkedő” feliratú ládába kerjük bedobni. Jelenkezés határideje: december 31. Érdeklődni lehet: Hoffmann Judit, Nagy Bálint, Horváth Gábor II. évf. nemz. szak, Marjai Szuzsa, Kovács Anna II. évf. közl. szak 1. csop. hallgatóknál.

Timár Mátyás egyetemünkön

Világgazdaság — magyar gazdaság

A december 7-i információs ankét meghívott előadója

Timár Mátyás a Magyar Nemzeti Bank elnöke volt. Tájékoztatójában ismertette a világgazdaság helyzetét és főbb tendenciáit, valamint a magyar gazdaság reakcióját az elmúlt néhány évben bekövetkezett változásokra.

Az 1973-ban a világgazdaságban végbement „nyersanyag árrobbanás” egy sor addigi viszonyt megváltoztatott. Az olajtermelő országok sok milliárdos többletbevételhez jutottak míg az olajjal nem rendelkezőket negatívan érintette, kereskedelmi és fizetési mérlegük deficitbe ment át.

Néhány ország gazdasága viszonylag gyorsan reagált, de általában is azt lehet mondani, hogy

az országok többségét az árrobbanás nagyon erősen befolyásolta a további gazdaságokban az addigi konjunktúra megtorpan, a fejlődés vagy stagnált, vagy visszafejlődés következett.

A konjunktúra élénkítéséhez az állami megrendeléseknek is növekedniük kellene, ezzel

azonban a jelenlegi inflációs helyzetben nem lehet számolni. A másik élenkítő tényező a lakosság vásárlásai, ezen a területen szintén nincs pozitív változás. Egyrészt a munkanélküliség befolyásolja a fizetőképes keresletet, másrészt, a munkanélküliségtől való félelem inkább takarékoságra, mint vásárlásra ösztönöz. Tehát a fogyasztás területén a két legnagyobb vevőkör megrendelése nem jelentettek az elmúlt években olyan tényezőt, amely hozzájárulhatna egy kedvező változás elindulásához.

Ezért a fejlett tőkés országok figyelem elsősorban az export felé irányult.

Problémát jelentett azonban, hogy a fejlett tőkés országok itt egymás falaiba ütköznek (például az USA és Japán közötti „kereskedelmi háború”). Másik lehetőség a fejlődő országok felé fordulás. Az olajtermelő országok nagy árbevételre tettek szert az utóbbi években, de lakosságuk meglehetősen alacsony lélekszáma, a nemzetgazdaság nem túl nagy befogadóképességű és ez hátráltat szab vásárlásaiknak. A nem olajtermelő fejlődő országokat pedig különösen érzékenyen érintették az 1973/74-es évek eseményei, jelentősen eladósodtak.

A szocialista országok piaca dinamikusan fejlődik, a nyersanyag árrobbanás náluk nem okozott általános visszaesést. A nyugati országoknak érdeke a szocialista export fokozása, hiszen ezáltal növelhetik a termelést, csökkenthetik a munkanélküliséget országukban.

A probléma itt a fizetési mérlegek megtérülésében van. A legutóbbi időben a tőkés országok úgy vetik fel a kérdést, hogy a kereskedelmi kapcsolatok bővülésének akadályai az, hogy egyes szocialista országok adósságállománya viszonylag magas. Ezzel szemben tény az, hogy a világgazdaságban sokkal kisebb szerepet játszó fejlődő országok adósságállománya négyeszerese a szocialista országokénak.

Ezt követően Timár elvtárs a magyar gazdaság reagálásáról beszélt. A cserearány romlás köztudottan rendkívül érzékenyen érintette a magyar gazdaságot. Importáraink exportárainknál sokkal nagyobb mértékben nőttek. Felvetődött, hogy miképp reagáljunk erre: szükségserű-e a fejlődési ütem lényeges csökkentése, vagy lehet tartani a

A tartalomról

„Az eredményeket aztán rangsorolják, az első tíz ember nevét mindig közli a sajtó, rádió és nekik nem kell felvételizni, hogy tovább tanulhassanak, tandíjmentességet és ösztöndíjat kapnak. Én a 10. osztály után 813 ponttal első voltam...” MAMMON — A PÉNZ ISTENE című cikk a 2.

„A szakmai munkát elsősorban a szekció jelenti legtöbbünk számára, bár ez sem problémamentes. Legtöbben szakmailag „éretlenül” kerülünk be, s kinek-kinek időbeszűrésétől függően viszonylag többet vagy kevesebbet sikerült behoznia lemaradásából!” MÁSODÉVESEK A SZAKKOLLÉGIUMBAN című cikk a 3. oldalon.

„Bölcsész, sőt rendezőszakos hallgatóknak szoktam mondani, hogy nem bánám, azt az érdeklődést, és figyelmet amit közgazdászok részéről tapasztalok a színház és a dráma iránt. Arra számítok, hogy az előadásaim során a hallgatók több drámát vesznek majd a kezükbe.” A DRÁMAI SZÍNHÁZ GONDOLKODÁS NÉHÁNY MOZZANATÁHOZ EGY FÉLÉV ALATT KÖZÖSEN ELJUTNI. Cikk a 5. oldalon.

„Szóval a diákság sztrájkol — jóllehet tisztában vannak azzal, hogy semmit nem tudnak elérni a sztrájkjal. Bojkottálják az előadásokat, pedig a kieső foglalkozások tananyagát is számonkérlik majd a vizsgákon. A vizsgaidőszak azonban még messze van (csak februárban kezdődik)”. HAMBURGI JEGYZETEK című cikk a 4. oldalon.

A KÖZGAZDÁSZ a vizsgaidőszak és a téli szünet alatt nem jelenik meg. Legközelebb lapszámunkkal január 26-án jelentkezünk, színes riportokkal, élménybeszámolókkal, különös tekintettel a vizsgaidőszakra.

„Úgy gondolom, hogy április 15-e után, amikor a fűtési idény befejeződik, rögtön át kell adni a kazánházat a kivitelezőnek, hogy nyár végéig elkészülhessenek vele. Ebben az időszakban a kollégiumban fűtés és melegvíz nem lesz.” MÉG EGYSZER: A DZSUNGEL-ISKOLA cikk a 7. oldalon.

jelenleg? Végül is az a vélemény alakult ki, hogy a most folyó öt éves tervben lényeges csökkentést nem kell végrehajtani, az egyensúlyt más eszközökkel lehet biztosítani.

Az V. öt éves tervet előkészítő számítások azt mutatták, hogy a cserearány romlás okozta veszteségeket belső eszközökkel, másrészt hitelfelvételel tudjuk kompenzálni.

Ennek megfelelően a lakossági fogyasztás növekedésének üteme alacsonyabb, mint az előző öt éves tervben. A beruházások növekedési ütemét is csökkentettük, s ezzel párhuzamosan a beruházási keretek egy részét a minden piacon értékesíthető termékek gyártását segítő beruházásokra tartottuk fenn. Ezek voltak a fő reagálások s ebben benne van az is, hogy minden erő a külkereskedelmi deficit csökkentésére kell fordítani.

Az irányítási rendszer reagálását az jellemzi, hogy kezdetben — 1974-75-ben — túlzottan megnőtt az operatív beavatkozások aránya. Ezek azonban nem hoztak kielégítő eredményeket. Jó egy évvel ezelőtt került előtérbe az a nézet, hogy a megadott nem csak az operatív beavatkozások jelentik, hanem a szabályozó rendszert is javítani kell. Ez jut kifejezésre a struktúrára vonatkozó Központi Bizottsági határozatban is.

A tanév Téli Népművelési Gyakorlatról

A Téli Népművelési Gyakorlat fő szervezője és patronálója a Népművelési Intézet. Egyetemünk ötödik éve vesz részt ebben a mozgalomban.

A gyakorlat előkészítését és lebonyolítását a pedagógia tanszék végzi a Népművelési Intézet irányadó programja és meghívott előadók segítségével. Ez évben ez a feladat kapcsolódik a KISZ közművelődési titkárság munkáihoz.

A gyakorlat célja

— az, hogy a hallgatók megismerjék, egy-egy falun, vagy ipari településen a rájuk váró, szakmájukhoz kapcsolódó népművelési feladatokat és a KISZ-szervezetek munkáját.

Az első célkitűzés alapján a feladat: tájékozódni a településeken olyan jellegű problémáiról, amelyek megoldásához a népművelési munka is elengedhetetlen (pl. bejáró munkások problémája, a cigánykérdés egyes vonatkozásai, alkohol elleni küzdelem, stb.),

Mozgalommal kapcsolatos a feladat: a helyi KISZ-szervezet munkájának megismerése, a településen dolgozó iskolai, tsz. üzemi, stb. KISZ-szervezetek közötti kapcsolat értékelése.

A jelentkezés önkéntes, a gyakorlaton való részvétel fakultatív és társadalmi munkában vesznek részt a hallgatók.

Egyetemünkön a TNGY elméleti előkészítése megkezdődött, amelynek keretében a gyakorlatra jelentkezők a népművelés, közművelődés néhány fontos és időszerű kérdéséről hallgatnak előadást, illetve beszélgetnek a gyakorlatvezetővel, előadóval.

A gyakorlati munkáról

A különböző szakmájú egyetemi és főiskolai hallgatók ügyvezető komplexbrigádokban vesznek részt a népművelési munkában és keresik a szakmájukhoz kapcsolódó népművelési lehetőségeket. A komplexbrigádokban 3-5 különböző szakmájú hallgató van, akik a gyakorlati munkát együtt végzik. Ezáltal lehetőség nyílik többoldalú ismeretszerzésre, a különböző szakmákhoz kapcsolódó, összefonódó népművelési tevékenységekre, és tapasztalatokat szereznek az eltérő szakmájú értelmiség együttműködéséről kulturális téren. A komplexbrigád, mint eszköz hivatott elősegíteni azt a felismerést, hogy a különböző szakterületek munkájának szintéziséből alakul ki a település közművelődése.

Az egyetemi TIT-csoport munkájáról

Az öt éve indult Téli Népművelési Gyakorlaton résztvevők kezdeményezésére és Ju-

hász Ferenc elvtárs, a pedagógia tanszék vezetője támogatásával bontakozott ki a TIT Ifjúsági Szekció munkája. Az Ifjúsági Szekció tagjai lettek olyan egyetemisták és főiskolai hallgatók, akik a TNGY-n szerzett tapasztalataik, élményeik alapján folytatni akarták a „gyakorlatot”, szívesen vállalkoztak ismeretterjesztő munkára.

A TIT Budapesti Szervezetének Pedagógia-Pszichológiai Szakosztálya szívesen vette ezt a kezdeményezést, és támogatva az ismeretterjesztő munkára való felkészüléshez előadók, hogy biztosított és lehetővé tette, hogy a tanfolyam elvégzői ifjúsági TIT-előadói igazolványt kapjanak. Kezdetben a tagság zöme közgazdasági egyetemi hallgató volt, aztán fokozatosan bővült a létszám más egyetemek, főiskolák hallgatóival is. Az elmúlt évig egyetemünk koordinálta a más egyetemeken működő TIT-csoportok munkáját, ez évben — az egyetemi TIT-csoportok számának jelentős növekedése és főként a képzés specializálódása miatt — átkerült e koordináló, irányító tevékenység a TIT Budapesti Szervezetéhez.

Az ifjúsági TIT-előadók képzés célja: a középiskolák és szakmunkásképző intézetek, kollégiumok és ifjúsági klubok részére fiatal előadók, vitavezetők képzése, akik megfelelő

gyakorlati tapasztalattal, alapos elméleti felkészültséggel a jövőben biztosíthatják az előadói utánpótlást is.

Egyetemünkön eddig külön TIT előadóképző tanfolyam indult, ez évben csak a második félévtől tervezzük specializált képzést a tanfolyamra jelentkezők számára, azok közül a hallgatók közül, akik az első félévben részt vettek a TNGY, vagy a közművelődési szakkollégium munkájában. Mivel az ifjúsági TIT-előadók, vitavezetők a közművelődési feladatok részét képezik, ennek elméleti alapjait a TNGY-n és a közművelődési szakkollégiumban résztvevők elsajátítják — így elkerüljük az átfedéseket, kereszteződéseket.

A TIT-csoportba a második félévben, februártól várjuk a jelentkezőket, akik majd részletesebben megismerkednek a TIT-munkával, a közművelődésben betöltött szerepével, feladataival — a második félévi munkában való részvétellel, meghatározott követelmények teljesítésével elnyerhetik az ifjúsági TIT-előadói igazolványt és végezhetnek ismeretterjesztő munkát középiskolai — szakmunkásképző intézetekben, kollégiumokban és ifjúsági klubokban.

Szabóné Berki Éva
(Pedagógia Tanszék)
TNGY-felelős

Arcok az egyetemről Fotó: Simonyi Tamás

Pályázati felhívás a Honvédelmi Minisztérium tanulmányi ösztöndíjára

Jelentkezésre hívom fel mindazokat a férfiakat, akik e felhívásban meghatározott felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytatnak, oda már felvételt nyertek, vagy felvételre jelentkeznek, amennyiben dolgozó népként fegyveres szolgálatát önként vállalják és a Magyar Néphadsereg hivatásos tisztjei kívánják tenni.

- Jelentkezés feltételei:**
 - magyar állampolgárság;
 - büntetlen és feddhetetlen életút;
 - erkölcsi-politikai megbízhatóság;
 - hivatásos szolgálatra való egészségi és fizikai alkalmasság;
 - felvétel az adott felsőoktatási intézménybe;
 - nőlen családi állapot;
 - 21 évnél nem magasabb életkor.
- A honvédségi ösztöndíjra pályázók jelentkezési lapot a megyei hadkiegészítési és területvédelmi (Budapest Fővárosi Hadkiegészítő) parancsnokságtól kapnak.
 - Jelentkezési laphoz mellékelni kell:
 - saját kezűleg írt részletes önéletrajzt;
 - erkölcsi bizonyítványt;
 - 3 hónapnál nem régebbi mellkas-röntgenfelvételt, melyet a területileg illetékes TBC-gondozóintézet ad ki.
- A kitöltött jelentkezési lapot és mellékletet a hadkiegészítési és területvédelmi (Budapest Fővárosi Hadkiegészítő) parancsnokságnak, a sorkatonai szolgálatot teljesítők alakulatuk parancsnokának adják át.

3. A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Általános Közgazdasági Kar tervgazdasági és pénzügyi szakos hallgatói jelentkezhetnek.

4. A pályázók a hivatásos szolgálatra való általános és egészségi alkalmasság megállapítása céljából a Karikás Frigyes Katonai Kollégium Parancsnoksága által megjelölt helyen és időben felvételi eljárásba vesznek részt.

Azok a pályázók, akiknek szülei a Szocialista Hazáért Erdemrend, a Szabadság Erdemrend, a Munkás-Paraszti Hatalomért Emlékérem kitüntetéssel rendelkeznek; továbbá akik a Magyar Partizán Szövetség tagjainak, a munkásmozgalom mártírjainak, a fegyveres erők és a fegyveres testületek hősi halottainak gyermekei; valamint a nemzeti gondozottak, az arról szóló igazolást a felvételi bizottságnak mutassák be.

5. A honvédségi ösztöndíjasok a tanév, a szakmai gyakorlat és a katonai alapképzés tartamára havonként — a külön rendelkezésekben megállapított mértékben — tanulmányi ösztöndíjra jogosultak. Tanulmányai alatt a Karikás Frigyes Katonai Kollégium Parancsnokságához tartoznak. A Budapesti tanulók, kérsük — térítés ellenében — elhelyezésben és étkezésben részesülnék.

6. Az egyetemeken tanuló honvédségi ösztöndíjasok a III. év eredményes befejezése, illetve rövid katonai alapképzés után zslási rendfokozatba, hivatásos állományba kerülnek. A hallgatók a részükre meghatározott ellátásra jogosultak.

A főiskolákon tanuló honvédségi ösztöndíjasok az államvizsgát követően rövid katonai alapképzés után hivatásos tiszt állományba kerülnek.

A tanulmányaikat befejezték képességüknek, illetve képzettségüknek megfelelő munkakörbe a néphadsereg csapatánál kapnak beosztást.

A felsőoktatási intézményekben már tanulmányokat folytatók bármely időpontban, az oda felvételre jelentkezők 1978. március 31-ig pályázhatnak.

CZINEGE LAJOS
vezetőredes,
a Magyar Népköztársaság
honvédelmi minisztere

A szerkesztőség nemrég lezajlott krakkói kirándulására Islam, bangladesi munkatársunk barátját is magával hozta. Mamoona vagyok — mutatkozott be a fekete, göndörhajú srác, majd látva a csodálkozva kértelkedő tekinteteket, mitológiai emlékek után kutatás kifejezést az arcokon, még rátett egy lapáttal: a pénz istene — közölte hamiskás mosollyal.

— *Komolyra fordítva most a szót, van valami jelentése a nevednek?*

— A teljes nevem Mohammad Mamoona. A Mohammad (a profétáról) igen gyakori név Bangladeshből, szinte minden második gyereket így hívnak. A Mamoona jelentése — nincs probléma.

— *S melyik a vezetéknev?*

— Egyik se. Nálunk nincs vezetéknev. A gyereket — szülei nevével függetlenül — bárhol hívhatják. Lehet valakinek két neve, mint nekem, de lehet három, vagy négy is.

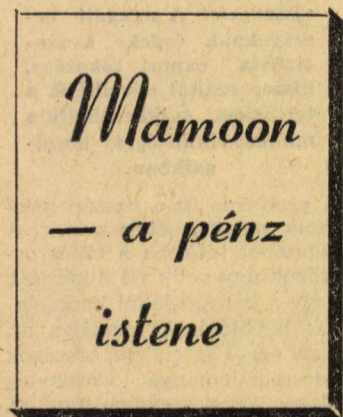
— *Hol él a családod?*

— Daccában lakunk. Édesapám törvényszéki bíró volt, tavaly ment nyugdíjba, most ügyvédként tevékenykedik. Édesanyám tizenegy gyereket nevelt és nevel föl, hiszen a legkisebbik csak négy és fél éves. Én a negyedik vagyok a sorban. Legidősebb nővérem fizikus, egyik lányunk közgazdász, másik orvos, egyik hugom Indiában jár zeneiskolára, másik hugom a daccal egyetem közgazdasági szakán tanul, s a kisebbek is mind iskolába járnak.

— *Ilyen népes családot el-tartani egy keresőnek, ennyi*

gyereket taníttatni, nem lehet könnyű.

— Elég jól keres a papám a hazai átlaghoz viszonyítva. 1947 óta dolgozik, így a végén elérte azt a fizetési maximumot, amit állami hivatalnok elérhet, s ennek megfelelően a nyugdíja is elég magas. De mi is jól tanultunk, ami tan-díjmentességet jelentett és

ösztöndíjat. A bangladeshi iskolai rendszer egyébként egészen más, mint a magyar. A tizenkét éves alapképzés 5+5+2 megosztásban folyik, amiből a 11. és 12. év már főiskolának számít. Az egyetem hároméves, illetve plusz egy év bizonyos munkakörhöz, például ahhoz, hogy egyetem-men, vagy főiskolán taníthasson az ember. Van egy vizsga a 10. osztály után, ami úgy néz ki, hogy az egész országot négy központra osztották (egy központhoz négy-öt megye tartozik) és központilag elrendelt kérdésekből kell

vizsgázni írásban. Tíz tárgyból 100-190 pontot lehet szerezni, tehát a maximum 1000 pont. Az eredményeket aztán rangsorolják, az első tíz ember nevével mindig közli a sajtó, rádió, és nekik nem kell felvételni, hogy tovább tanulhassanak, tandíjmentességet és ösztöndíjat kapnak. Én a 10. osztály után 813 ponttal első voltam a központomban, egész Bangladeshből a második. A 12. osztály után is van ilyen vizsga, akkor csak 711 pontot értem el, amivel úgy 80. lehettem, a körülbelül 40 ezer diákból.

— *Hogy kerültél Magyarországra?*

— Miután Bangladesh függetlenné vált, az újságokban hirdetések jelentek meg, hogy lehet külföldi egyetemre jelentkezni. Én először a Szovjetunióba jelentkeztem, de oda nem sikerült bejutnom. Aztán a következő évben (közben otthon jártam a közgazdasági egyetemre) jelentkeztem Magyarországra. Sikeres vizsgát tettem, és két műszakival, két orvos egyetemistával együtt 1973. szeptember 7-én Magyarországra érkeztem.

— *Közben otthon jártál már két évet egyetemre! Miért ragaszkodtál ahhoz az elhatározodshoz, hogy külföldön tanulj? És most a végefele visszatérvél megérte, hogy kitartottál a szándékod mellett?*

— Nálunk a családban sokan tanultak külföldön és úgy is mondhatnám, ez már családi hagyomány. Sokat hallottam Európáról, és mindenképpen szerettem volna eljutni én is ide. De ezentúl úgy

gondolom, hogy itt jobb a képzés, specializáltabb. Több tantárgyat is tanítanak. Például otthon nincs számítástechnika. Használnak már számítógépeket, de a képzésben ennek még nincs nyoma. De említ-hetem például a lineáris algebrát, a valószínűségszámítást is, amit itt sokkal alaposabban, részletesebben oktatnak. Végül is úgy gondolom, minden szempontból hasznos volt számomra, hogy idejöttem tanulni.

— *Nem voltak nehézségeid?*

— Nem. A NEI-ben egy évig magyart, történelmet, pg-t és matematikát tanul-tunk, a végén kitűnő eredménnyel vizsgáztam. Az egyetememen mindig nagyon jó csoportokba kerültem. Első évben külföldi csoportban voltam, szovjetekkel és németekkel együtt, akiket már a NEI-ből ismertem. Aztán szakosodtam külker-re, majd ker. pol. szakágazatra, de második évtől is mindvégig együttjártam két német és egy mongol lánnyal, akikkel nagyon jóban vagyok, sokat segítettünk egymásnak, sok-sok vizsgákra is együtt készültünk. Mindig 4, fölötte eredményeim voltak.

— *Ezek szerint a külföldiek jobban összetartanak, vagy vannak magyar barátaid is?*

— A külföldiekkel mindig együtt laktunk, míg a magyarok közül sokan pestiek, tehát kevesebbet voltunk velük együtt. Régióta, már a NEI-ből ismerjük egymást, ezért van az például, hogy egyik külföldi jobban el tudja magyarázni a másiknak azt, amit nem ért, mert ismeri,

tudja, hogy mik a gyengéi. Nekem általában sok barátom van otthon Bangladeshből is és itt is, mert mindig nagy társaságban élttem, már a családban is, és igénylem a társaságot.

— *Nyilván többször jártál magyar családoknál. Milyen benyomásokat szereztél, hogy érezted magad, volt-e amit különönsnek találtál a mi életünkben, vagy különbözik a tiétektől?*

— Sokszor meghívtak évfolyamtársaim magukhoz és el is mentem hozzájuk. A legnagyobb különbség a bangladeshi és a magyar családok között talán abban van, hogy itt általában kevés a gyerek. Mi otthon is nagy családnak számítunk, de négy-öt gyerek általában mindenhol van. Aztán itt sokkal jobban élnek az emberek. A lakások szépen vannak berendezve, mindenhol van tévé, hűtőszekrény, stb. (Nekünk például egyik sincs, pedig hazai viszonylatban az édesapám nem keres rosszul.)

— *Hallottam, hogy a Magyarországon tanuló bangladeshi diákok egyesületének főtájkára vagy. Mit jelent ez?*

— Az egyesület 1973 óta létezik, összefogja a különböző egyetemeken tanuló bangladeshi diákokat. Minden évben más a főtájkár, az idén engem választottak meg. Különféle kulturális programokat szervezünk (meghívásoknak teszünk eleget), középiskolákban, művelődési otthonokban előadást tartunk Bangladeshről, megemlékezünk a nemzeti

ünnepekről. Most, december 16-án például nemzeti ünnepünk alkalmából szemináriumot szeretnénk tartani, amelyen Bangladesh jelenlegi problémáiról, s azok lehetséges megoldásáról tartanak referátumokat a különböző szakmák képviselői saját szakterületük témaköréből. Szeretnénk ezeket a dolgozatokat publikálni is itt magyar nyelven, ha lesz rá lehetőség, de gondoltunk arra is, hogy megpróbáljuk közzétenni otthon, valamilyen formában.

— *A hazai hivatalos szervekkel milyen kapcsolatotok van? Figyelemmel kísérik valamilyen formában az itteni munkátokat?*

— Sajnos, a kapcsolatok elég lazaak, mivel itt nincs, csak Varsóban van követségünk. Újságokat is elég ritkán kapunk, így a kapcsolat jóformán csak a családi és baráti levelezésre szorítkozik.

— *Befejeztél az egyetemet. Mik a további terveid?*

— TESCO-ösztöndíjjal még egy évet Magyarországon töltök. A vil. gazd. tanszéken szeretnék dolgozni ezalatt a déli-ázsiai gazdaság elemzésével foglalkozom. A témavezetőm Surányi Sándor, aki a külföldieket patronálta és eddig is nagyon sokat és szívesen segített. Szeretnék ledoktorálni, s aztán otthon dolgozni. Hogy hol, azt még nem tudom pontosan. Lehet, hogy az OT külker. osztályán, vagy az exportnövelő irodánál fogok dolgozni, esetleg tanítani fogok egyetemen. de az sincs kizárva, hogy külügyi pályára kerülök. De egyelőre még előttem állt itt egy év.

Nagy Katalin

Gondolataim az ismeretekről

A kérdés úgy szól, mit akarok és mi az, amit már ebből kisajátítottam. Mi az enyém.

Lehet, hogy úgynevezett „frázisokat” is használok, de ezek csak eszközök arra, hogy leírjam önmagammat, és viszonyomat a világhoz.

A másik kérdés, ami ehhez kapcsolódik, hogy helyes-e az út, amit választottam. Ez ugyan személyesebb és másokat elsősorban nem érdekel, de bennem a kettő elválaszthatatlan.

Elsős vagyok a Közgázban. A társadalom-elméleti, ember-tudományi problémák foglalkoztatnak. Igaz, ez közgazdaságtudományi egyetem, de a kettő annyira összekapcsolódik, hogy megtalálom itt a magam feladatát. Kár lenne tagadni, hogy úgy érzem, az ELTE-re nem veszek fel. Van azonban valami, ami számomra mindennél fontosabb! A tanulás, megismerés lehetősége, ami most óriási mennyiségben áll rendelkezésünkre. Ez az, ami jelenleg és mindig a legtöbb, amit egy ember valaha birtokolhat. Ez adhat felmentést nekem is, hiszen egyetem után mást, a Képzőművészeti Főiskolát is szeretném elvégezni.

Eltekintek különböző számomra — de csak számomra — nagyon fontos érvektől, mint egyéb lehetőségek, családi útírány-jelzőtáblák, mert a fenti gondolat az egyetlen, ami indokolja, és magyarázza azt, hogy most itt vagyok. Nem a végzettségért vagy a leendő állásért tanulok, de az ismeretekért, a vágy miatt, hogy ezeket megközelítem. Nem vagyok individualista, hiszen ha egy bizonyos szintet elérek, társadalmi környezetem, a társadalom számára érdekelhetem, eredményesen próbálok hasznosítani. Ösztönösen valami nagyon széles alapot állítottam annak a jelölés piramisnak, amit mindenki felépít magának, de remélem, hogy nem állok meg félúton. Többet

szeretnék egy diplománál nem tagadom, de a többlet-akarás tudat alatt, vagy tudatosan mindenkiben megvan. Azt szeretném, hogy ebben a korban, amikor a lehetőségekből és más morális követelményekből a legtöbbet birtokoljuk, nem alkudnék meg. Úgy érzem, nem szükséges annak bővebb magyarázata, mit akarok tanulni, mert ez mindenkinél egyénileg kialakult érdeklődéséből formálódik. De mindenkinek tudnia kell mi az amiért tanulni akar, hol van a célja.

Ezek a gondolatok, amelyek hangsúlyozás nélkül egyformán fontosak, és nem érzem frázisoknak, sem védősbeszédnek. Megpróbálok az egyetemen nem máról holnapra tanulni. A szociológia — amit alternatív tárgyként vettem fel — érdekel a legjobban. Sajnos van olyan része is a tanulásvagnak, amit vizsgák miatt vagy éppen azért, mert az adott tárgyat nem tartom a magam számára érdekesnek, csak kötelezőszerűen tanulok vagy nem tanulok.

A Dési Huber Képzőművészeti körben valami szabad, őszinte légkört érzek, ahol jól lehet dolgozni. Nem több fáradtságnak, sőt örömeim érzem az ott töltött időt. Sportolok és alkalmi munkát végzek néha.

A megismerés vezet — nem hajt — a tudományok, a társadalmi problémák, művészetek, emberek, emberi teljesítmény, alkotások között. Ezek tisztán látása és értése a célok. Sejtjem a nehéz utat, a távolságot amit meg kell tennem, de nem akarok belenyugodni abba, hogy tehetetlen passzív legyek. Gyakran kicsit fáradtnak érzem magam, de amit huszonevesen teszek, az a sorsdöntő lépés. Válogatni ugyan szabad — hisz magának nem hazudhat az ember, tehát a változás nem jelent belemerülést, csak az értelem fejlődését — de abbahagyni nem.

Darvas Péter

Ált. karosok figyelem!

Ezentúl minden kedden a háromnegyed 10-től 10-ig tartó szünetben a II. emeleti lépcsőfordulóban (a zsidóból felvezető lépcsőnél) megtalálhatjátok az általános kari képviselői munkával foglalkozókat: a tanszéki képviselőket, kari tanácsstagokat, a kari titkárhelyettesét és az egyetemi tanácsstagot. Szeretnénk, ha problémáitokkal, javaslataitokkal — amelyeket személyesen közvetlen úton nem tudtok megoldani — minél többben megkeresnétek őket. Így előbbé válna a kapcsolat a képviselők és közöttetek, javulna az információáramlás, egyszóval mindannyiunk javára hatékonyabb lenne a képviselői munka. Tehát várunk benneteket, gyertek!

GALAMBÁSZ

Másodévesek a Szakkollégiumban

Egy új, már kialakult közösségbe való beilleszkedés mindig nehéz dolog az újonnan jöttek számára, de általában ez a kezdeti időben jelent csak kisebb-nagyobb problémát, s néhány hét után már vagy jelentéktelenül megszűnnek, vagy megszűnnek az ilyen gondok.

A másodévesek több, mint két hónapot töltöttek már el itt, a Szakkollégiumban, s érdekes megnézni közelebbről, mit mutat az általános kialakult kép róluk, s hogyan jelentkeznek az náluk. Nézzük meg a kérdést először az öregek oldaláról!

Már jó ideje nem megoldott az „igazi” kollégiumi élet kifejlődése. Szinte mindenki hiányolja a több közös programot, az egymás jobb megismerését, a pezsgőbb életet a mindennapokból, s a szekciók szerinti viszonylagos elköltözés helyett egy olyan általános szakmai érdeklődés és mozgás kialakulását, aminek tulajdonképpen a Szakkollégium jellegéből adódónak kellene lennie. S az ehelyett meglévő lazább, majdnem csak középszintű kapcsolatok elmélyítését jó részt a másodévesektől várják szinte minden évből.

Kétségekkel igaz, hogy egy „életrevaló”, sokoldalú érdeklődésű társaság sokat tehet az előbbi problémák megoldásában, de az is kétségekkel, hogy ez nemcsak tőlük függ.

Az eddig eltelt idő tapasztalatait leszűrve kollégiumi

szinten azt láthatjuk, hogy ez a fejlődés évről évre be is következik. Többekben kialakult vélemény, hogy az ezévi második évfolyam egy viszonylag „jobb eresztés” több téren is. A Szakkollégium felelősségét, kibővült közössége is ezt támasztja alá.

Nem minden tekintetben ilyen egyértelmű azonban a vélemény. A szekcióvezetők örök gondja a másodévesek szakmai — módszertani előképzettségének hiánya, ami elsősorban a képzési rendszer hibájából ered. Az újonnan felvettek még pontatlanul tanulnak és olvasnak, rosszul szelektálnak, s néha bizony nem is készülnek fel, illetve nem mennek el a szekcióülésre (habár ezt nem ők találták fel, itt egy régi, rossz hagyományról van szó!). Más terület: ők vettek részt a legkisebb százalékban az őszi társadalmi munkában, ami egyébként kötelező is lett volna.

De mit mondanak a másodévesek két hónap elteltével a Szakkollégiumról, mennyiben váltak valóra elképzeléseik, és mit tettek azért, hogy ezek minél nagyobb mértékben teljesüljenek?

Nemrég fejeződött be számunkra a módszertani kurzus, s mielőtt választottunk a DB-be két képviselőt, megbeszéltük közösen, mindekit meghallgatva, kinek mi a véleménye erről a kérdésről. Az itt kialakult kép sem volt egyöntetű. Általános

vélemény, hogy a kapcsolatok majdnem kizárólagosan csak szomszédos szobákra korlátozódnak, vagy esetleg egy régebbi, legtöbbször studiosus eredetű ismeretségre. Ez elsősorban a lányoknak jelent problémát, s a lányok azok, akik hiányolják például azt, hogy ha valakivel összefutnak a folyosón, vagy az egyetemen, akkor ez ne csak egy szimpla köszönésben merüljön ki. Természetesnek számítson az, hogy ilyenkor beszélgetnek néhány szót, hogy gyakrabban alakulnak ki viták, de legalább is az, hogy a jelenleginél jobban megismerjék egymást.

Minden ember más, mindenkinél más a természete, máshogy alkalmazkodik a többiekhez. Van aki nem várja meg, hogy a felsőbbévesek „kilincseljenek” náruk, s ha ismerkedni akar, akkor ő is kezdeményez, de van, aki tartózkodóbb, visszahúzódozóbb, és szüksége van arra, hogy először mások közeledjenek hozzá. Az első időkben, amíg egy jó kapcsolat ki nem alakult egy-egy szóba közt megvárja, sőt elvárja, hogy megkeressék, hogy jobban érdeklődjenek iránta, segítsenek neki, s bevonják bizonyos dolgokba, kialakult szokásokba. Az utóbbiak nagyon is hiányolják azt, hogy jobban érdeklődjenek irántuk, többet segítsenek nekik mind a téren, mind más területen. Mind több idő telik el azonban, annál kevésbé merülnek fel ezek a prob-

lélmák, s a „kezdeti levegőben lógás” nem észlelhető már. Lassan hagyományossá válnak a közös teázások, kártyázás, viták, beszélgetések, sőt nem egy helyen az esti testezések is.

A szakmai munkát elsősorban a szekciók jelentik legtöbbünk számára, bár ez sem problémamentes. Legtöbbszörben szakmailag „éretlenül” kerülünk be, s kinek-kinek időbeosztásától függően viszonylag többet vagy kevesebbet sikerült behozni lemaradásából. Örvedetes, hogy két másodéves az idén TDK-t is adott be, s hogy a legtöbbünknek már sikerült témát választani. A szekciók eltérő jellegéből adódóan egyik helyen többet és esetleg nehezebb anyagot kell pótolni, mint máshol. Ezekben a szekciókban főleg, de általánosan is igaz, hogy a felsőbbévesek szívesen segítenek, szükség esetén külön foglalkozásokat szerveznek, tanácsot adnak a témaválasztáshoz, s ahhoz, hogy mit érdemes elolvasni.

Mindenek eredményeképpen, egyre többen találják meg helyüket szekciójukban, bár ezt a folyamatot korántsem tekinthetjük mindenben tökéletesnek.

Reméljük azonban, hogy e kezdeti problémák hamarosan megoldódnak, s a beilleszkedés a másodévesek számára szakmai téren is minél hamarabb megtörténik.

Molnár Erzsébet Mária

A drámai színházi gondolkodás néhány mozzanatához egy félév alatt közösen eljutni

Egy szinte rendkívüli alternatív tárgyat hirdettek meg az év elején „Színház és drámatörténet” címmel. Előadójáért Elbert János. A hallgatók érdeklődése a vártanál sokkal nagyobb volt. Erről beszélgettünk az előadóval.

— Hogyan fogadta a felkérést, hogy a közgazdasági egyetemen irodalomról, drámáról beszéljen?

— Nem a kötelező udvariasságból és nem is a megszokásnak a rutin feleletével mondom, hogy nagyon megörültem ennek a felkérésnek és gondolatnak. Néhány év óta tanítok a Színházművészeti Főiskolán és olyan szerencsés voltam, hogy párhuzamosan ugyanazt a drámatörténeti anyagot taníthatam a bölcsész karon az összehasonlító szakos hallgatóknak és a főiskola rendező szakosainak. Már ez is nagyon érdekes volt, két különböző irányból közeledni ugyanannak a drámatörténeti anyagnak az összefoglalásához, hangsúlyainak a megkereséséhez. Ehhez képest rendkívül izgatónak látszott, hogy nem elsősorban

drámával és irodalommal foglalkozó egyetemi hallgatóknak, mégis a dráma, a drámatörténeti gondolkodás a színházi világot alapfogalmairól beszéli. Nem is annyira előadást tartani, hanem még ha ez nem is szeminárium jellegű, valahogy közösen gondolkodni, a dráma, a színház néhány mozzanatához egy félév alatt közösen eljutni. Új és nagyon érdekes feladatnak látszott, s ha hozzágondoljuk, hogy van ennek egy olyan konkrét célja is, hogy színházaknak olyan gazdasági szakembereket képezni, akik a színház gondolkodásmódjához, a drámához is szeretettel és értéssel tudnak közeledni, akkor ez egy nagyon izgalmas, új formája a képzésnek. Erre a drámatörténeti rövid előadássorozatra fog ráépülni Lengyel György rendezésű a színházi műhely fogalmait megismertető sorozata, majd Malonyai Dezsőnek, a színházi pénzügyvel, a színház gazdasági oldalával foglalkozó előadásával. Ezzel párhuzamosan ugyanígy épülnek fel a filmről is az előadások úgyhogy azt hiszem, ez egy érdekes, és izgalmas új terület az oktatásnak mind az előadók, mind a hallgatók számára. Véleményem szerint valamilyen módon biztosan meg lehetne minden egyetemnek a munkájában találni azokat a területeket, ahol egy kicsit szűkebb szakmájából kitekintve valahogy egy másik, majdnem azt mondhatnám ellenpontosító tudomány szempontjából kapnának valamit a hallgatók a felkészülésben.

— Mennyire más a tematikája a közgazdász hallgatóknak tartott előadásainak?

— Ez a drámatörténeti sorozat, még akkor is, ha egy félév rendkívül rövid időnek látszik, tulajdonképpen nagyon alkalmas egy viszonylag rövidebb gondolatmenet felépítésére. Az epikáról szinte reménytelen lenne egy félévben beszélni, de éppen a drámának, mint műfajnak egyrészt megvannak a maga sűrűn visszatérő mozzanatai. Nem véletlen, hogy az újabb drámák olyan sokszor nyúlnak vissza a régi drámáknak akár a hőseihez, akár a szerkezetéhez, akár a konstrukciós mozzanataihoz. Így a drámatörténet bizonyos ismétlődéseket mutat. Másrészt pedig a drámatörténetnek kétségtelen vannak erős csomópontjai, általában azok, ahol a dráma és a színház története a

fejlődésben olyan szerencsésen találkozik egymással. Ez olyan, hogy egy idő után elválnak egymástól, aztán megint egy későbbi ponton találkoznak. Ezekben a pontokban a dráma és a színház egyszerre fejlődik, változik, hallatlanul izgalmasan. Épp ezeknek a drámai csomópontoknak a megkeresése volt az alapja a munkámnak, úgy hogy egy félév előadássorozatában gondolkodjunk el a drámáról.

— Nem félt-e ilyen hatalmas anyagot nem bölcsész-hallgatók ismereteire ráépíteni?

— Ettől nem féltém, de viszsongondolva a félév munkájára a tapasztalatok alapján tán egy kicsit máshonnan indultam. Az előadásokban több konkrét drámaelemzési anyagot építettek be. Bár erre tudom az idő nagyon kevés, mégis minden óram egy részét egy-egy dráma cselekményének, történetének elmondására fordítanék. Mivel ez nem szeminárium, így az ember nem érzi a visszhangnak azt a fokát, amit a két oldalról való megszólalás jelentene, de mégis a figyelmen, az érdeklődésen úgy érzem, hogy végeztünk valami jó munkát a drámai és színházi gondolkodáshoz való közeledésben. Bölcsész, sőt rendezőszakos hallgatóknak szoktam mondani, hogy nem bánám, azt az érdeklődést és figyelmet, amit közgazdászok részéről tapasztalok a színház és a dráma iránt. Arra számítok, hogy az előadásaim nyomán a hallgatók több drámát vesznek majd a kezükbe, bár ez nehezen történik meg a félév során, mert tudom, hogy mennyi más feladatuk, és mennyi más olvasni valójuk van. Viszont csak akkor oldódik meg igazán egy ilyen típusú sorozatnak a helye, hogyha valóban összekapcsolódik a drámáknak az elolvasásával, olykor a megnézésével, ámbar igaz, hogy nem lehet mindig a repertoáron megtalálni éppen azokat a jelentős darabokat, amelyek szükségesek lennének a drámai gondolkodás megértéséhez. Így ezek inkább csak olvasási előjegyzések, bizonyos figyelemfelkeltő gondolatok arra, hogy hogyan olvassunk el egy-egy drámát. Sőt bizonyos értelemben a világirodalom olvasásához is segítség az ilyen előjegyzés. Úgy érzem kicsit ilyen jegyben folyt az a mi találkozásaink. Annak, hogy a hallgatók aktívan tudjanak részt venni a dráma és a színház története a

számkeret is akadályt jelent. De ez a sorozat még nem úgy épült fel. Ennek ellenére el tudom képzelni hogy egyszer úgy épüljön fel, s nemcsak a drámáról, hanem bármilyen ellenpontosító tudományról előadássorozat, — akár a közgazdasági, akár bármely más egyetemen a szorosan vett szaktudomány anyagán kívül, hogy az vitaközösség jellegű legyen, s közös téprengéseknek is helyt adjon. Tudom, hogy ennek nagyon sok objektív nehézsége van, de gondolatként ott kell hogy legyen kívánságaink között.

— Milyen művészeti ágaikat tud elképzelni közgazdasági egyetem oktatási keretén belül?

— Többet, de egészen biztos, hogy az építőművészet olyan, amely kínálkozik erre. Ennek van a legvilágosabban érzhető kapcsolata az élet gazdasági és művészeti szférája között, de ez nem jelenti azt, hogy más művészetekben ne lenne. Ma sokat beszélnek a művészeti oldalról például a formatervezésben, s nyilvánvaló, hogy a műszaki fontosságán túl ennek is megvan a közgazdasági jelentősége is. Nem véletlen, hogy például a Szovjetunióban amikor az ötvenes években változni kezdett a művészeti gondolkodás, akkor ez legelőször az építőművészetnél jelentkezett, mivel ott érvényesült a legjobban a gazdasági racionalitás ösztönző ereje. Így bármennyire is távolinak látszanak egymástól az életnek ezek a területei, valójában nagyon sok a kapcsolat közöttük.

— Ez iránt a tárgyat iránt volt a legnagyobb érdeklődés a hallgatók körében. Tud-e valamit ígérni a jövőre nézve?

— Ebben persze szerepet játszik az ellenpontosítás, a szokatlanúság, a vonzása, tehát bizonyos értelemben valamilyen kalandnak a merészsége egy ilyen tárgynak a beiktatásával. S úgy hiszem, emiatt volt az a nagy érdeklődés. Úgy látszik vannak tényleges találkozáspontok az ellenpontosító tudományokkal a hallgatóság körében is, és így mindig meg lesz a helyük az oktatásban az ilyen előadásoknak. Ha egy ciklikusság alapján megint visszatér a színház és dráma témájára, én most már az első félév tapasztalataival a hátam mögött nagyon szívesen vállalom.

Dezseri

Mai gazdaságpolitikánk — történelmi összefüggésben

BEREND T. IVÁNNAK a Szakkollégiumban tartott előadása tulajdonképpen egy beszélgetés volt az MTA 137. közgyűlésén elhangzott előadásáról, melyek anyagát a Közgazdasági Szemle 1977/7—8. száma is lekötötte.

A gazdaságpolitika nem egy statikus, önmagában létező rendszer. Minden mozzanata több szállal kapcsolódik a múltbeli tapasztalatokhoz. A régebbi időkben létrehozott, s a jelenben fennmaradó erőforrásokkal való gazdálkodás révén meghatározza a gazdaság jövőbeli lehetőségeit is. A gazdaságpolitika tehát nem létezhet a konkrét történelmi összefüggéseitől elszakítva, hanem csak annak utolsó láncszemeként értelmezve napjainkban, ami az elkövetkező idők gazdálkodását is potenciálisan meghatározza.

Az állam gazdaságirányító tevékenysége azonban nemcsak időben, hanem térben is egy szélesebb rendszert alkot.

Korunk világgazdaságában már nem képzelhető el egyetlen olyan ország sem, amely teljes egészében független lenne a nemzetközi gazdasági mozgásoktól.

A mai magyar népgazdaság kritikus történelmi szituációban van: kétbős korszakváltás részesülünk. Jelenti ez egyrészt a világgazdaságban, s másrészt a belső gazdasági életünkben lezajló korszakváltást. De miben is mutatkozik meg ez a folyamat?

Gazdaságtörténelmi kutatások régóta foglalkoznak ezzel a témával, s a ma rendelkezésünkre álló irodalomban egyértelműen rajzolódik ki az egyes korszakváltások jellemző jelei. A napjainkban tapasztalható jelenségek végső soron

ezekhez a nagy eseményekhez mérhetők.

A történelem egyik nagy korszakváltása a XVI. század folyamán játszódott le, amit a modern tőkés világgazdaság kezdete, a függőségi rendszerek kiépülése stb. jelez, összekapcsolva egy súlyos árforradalmmal, ami viszont az egész termelési szerkezetet változóhoz vezette.

A következő nagy korszakváltást a XIX. századi ipari forradalom indította el. Területileg is kiterjedt, s egyre sokrétűbbé vált a modern világgazdaság, új tényezők jelentek meg, megindult a tőkeáramlás, hihetetlen gyors migrációs folyamat zajlott le. A kapcsolatok minden területét egyértelműen jellemezte, s jellemzi még napjainkban is a nemzetköziesedés fokozódása. Kiépült az aranystandard, új vámrétegek, új nemzetközi intézményrendszer jött létre. Az ipar forradalmasodása, a tömegtermelés megindulása a teljes gazdasági szerkezet átalakulásához vezet, amit egy sajátos struktúraváltság is kísér. Ez a folyamat leglátványosabbá az olajválsággal válik, bár gyökerei a távolabbi múltban keresendők. Ha történelmileg következetesen megvizsgáljuk a kérdést, láthatjuk, hogy gyökerei valójában a NOSZF-ig nyúlnak vissza, bár nagymértékűvé csak a II. világháború után vált.

(Sokan tévesen is értelmezik a gazdasági korszakváltás fogalmát, s azt azonosnak vélik a II. világháború által kiváltott változásokkal.) Valójában a NOSZF győzelme, s az általa kiváltott nemzetközi gazdasági, politikai és társadalmi események voltak azok, amelyek elindították ezt a folyamatot.

NAPJAINK JELENSÉGEIT VIZSGÁLVA arra a következtetésre kell jutnunk, hogy nem egyszerűen egy válság játszódik le, hanem itt egy „válságjelenségek által kísért korszakváltásról van szó”.

Ennek a folyamatnak vagyunk mi részesei, s ennek tükrében más súlyal esnek számításba hatásai is a magyar gazdaságra.

Nemzetgazdasági szinten is egy fejlettségi korszakváltás játszódik le. Hazánkban a 60-as évekre befejeződött az iparisítás, az utóbbi évtizedben léptünk át az alacsonyabb a magas fejlettségi szintre, ez társadalmi-gazdasági téren egyaránt nagy horderejű változást jelent.

Egyre sürgetőbb, s egyre nagyobb erőket kell arra fordítanunk, hogy alkalmazkodni tudjunk a világgazdasági folyamatokhoz. Rövid- és középtávú tervezésünkben hihetetlen erőfeszítés, s relatíve kevesebb jut a nemtermelő (infrastrukturális) ágazatokra, holott ezek fejlődése már a közeljövőben az alkalmazkodás fontos tényezőjévé válik.

A korszakváltások mindig nagy átrendeződéseket hoznak, s régebben is óriási hatást váltottak ki. Országok tüntek le és fel; egyik oldalon a leg-hatalmasabbak szinte a legjelenteklenebbekké váltak, mint például Spanyolország, míg a másik oldalon bizonyos országok egy fejletlen szintről a legfejlettebb szintig is eljutottak (skandináv országok). Ezeket az óriási változásokat nem vezethetjük le egyszerűen néhány kereskedelmi mutató stb. alakulásából, hatásuk rendkívül összetett. Megfontolandó tanulság: a korszakváltásból csak azok az orszá-

gok kerültek ki megerősödvé, amelyek gazdasága rugalmas, változásra kész volt, s ezt pedig nemcsak gazdasági, hanem társadalmi tényezők is befolyásolták.

A magyar gazdaság is sorsfordulóhoz ért, s ma a központi kérdés az, hogy mennyire rugalmasan tudunk reagálni. Ahhoz, hogy változtatni tudjunk, a feltételeket pontosan kell ismerni, s a rugalmas reagálási képesség legfontosabb alapfeltétele a belső szerkezet egy bizonyos fejlettsége, elsősorban a háttérágazatokra gondolva.

A TÁRSADALMI MOBILITÁS és rugalmas alkalmazkodóképesség egy olyan szerteágazó kapcsolatot jelent, aminek egyik legfontosabb területe az oktatás és szakmai képzés, a rugalmasság magasfokú felvilágosodottságot és kulturális háttérrel feltételez. Igen nagy problémánk, hogy oktatási rendszerünk nem ilyen irányban fejlődik. A jelenlegi képzési rendszer megmerevíti a gazdasági szerkezetet. Ehelyett egy rugalmas, sokoldalú alapozás kellene, ami a társadalmi mobilitásnak, s ezzel az alkalmazkodóképességünk javításának is követelménye. Hosszabb távon jelentékeny hatása mutatható ki az oktatásnak a gazdaságra.

Ehhez kapcsolódik az értékrendek kérdése is, hazánkban egy sor beidegződés már régen elavult, amiről azt hisszük, hogy ez így jó, s legtöbbször kétségbe sem vonjuk. Jelenlegi értékrendszerünk is egy régi rossz értékrendet tükröz. A korszakváltás többek között a bér- és jövedelempolitika változtatását is napirendre tűzte, sok más tényezővel egyidőben.

M. E. M.

ÉLŐKÖR

NOVEMBERI FOLYÓIRATAINKBAN sok olyan cikket olvashatunk, amelyek az októberi forradalommal, illetve az Ady-centenáriummal kapcsolatosak.

„Szégyellem, s talán nevetni is fog rajtam, aki olvassa, de Ady nem hagyott bennem semmi nyomot. Ezen azt értem, hogy nem tudtam elkülöníteni Petőfitől. Olyan egyformáknak találtam őket...” Az idézet Gál Szabó István Ifjú szivekben élek című írásából való (KRITIKA 77/11.), egy harmadikos gimnazista mondja el, mit jelent neki a költő. A szerző 300 középiskolást kérdezett meg, közöttük harmadik versmondót, akik közül egy országos kiemelt első díjat nyert, ketten pedig a TV Ady versmondó versenyére jutottak be. „A 300 interjúból könnyen össze lehetne állítani annyi szép, őszinte és fiatalosan elragadtatót vallomást, amivel akár egy ünnepi különkiadást meg lehetne tölteni. Am éppen enél a rétegnél lehet okkal megakodni arra, hogy a jubileumi év élményei és hangulata döntően befolyásolták a vizsgálat eredményét.”

AKI NEM KIFEJEZETTEN AFRIKA POLITIKAI ÉLÉTELÉVEL FOGLALKOZIK, gyakran nemigen tud mit kezdeni a földrész naponta feltűnő újabb partjaival, csoportjaival, az új politikai vezetők nevével, arcát és főleg arcúlatát nehezen tudja elhelyezni. Némi eligazítást ad ehhez a Nemzetközi Szemle novemberi száma, amely interjúkat közöl afrikai vezetőikkel. A beszélgetések címei is sokat elárulnak: „Háborúban vagyunk” (Joshua Nkomó, a Zimbabwei Hafafias Front vezetője), „A demokráciáért” (Abel Muzorewa püspök, a rhodesiai Afrikai nemzeti tanács vezetője), „Az ellenség nemcsak Pretoriában van” (Johnny Makatini, a dél-afrikai Afrikai Nemzeti Tanács vezetője). Rajtuk kívül a beszélgetések során megszólal Ian Smith rhodesiai miniszterelnök is: „Ha azt mondom, fekete többség, ez azt jelenti, hogy kirekesztés a fehéreket. Ezt visszautasítom. Egy tisztán fekete kormány a faji megkülönböztetés másik formája lenne. Az új kormányoknak a rendelkezésre álló legjobb fekete és fehér elemekből kell majd állnia.”

HAZÁNKBAN A MUNKAVERSENY-MOZGALOM ÚGY KEZDŐDÖTT, hogy 1958 végén néhány üzemi kollektíva felvette a „szocialista brigád” címet, majd 1959 márciusában a tömegszervezetek a pártkongresszus tiszteletére szocialista versenymozgalomra szóló felhívást tettek közzé. Páki Gabriella és Zétényi Zoltán „Szocialista módon dolgozni, tanulni, élni” című írásában (Valóság 77/11.) a brigádmozgalom jelenéről ad helyzetképet 3 budapesti és tíz vidéki vállalatnál végzett vizsgálatuk alapján. Az elmúlt csaknem két évtized során a brigádmozgalomban is jól megfigyelhetők a gazdasági-politikai eseményekkel kapcsolatos fellendülések és visszaesések. A szerzők abból az előzetes feltevéseiből indulnak ki, mely „...szerint is sokat veszített felhajtóerejéből a mozgalom, s éppen a korábbiakhoz képest újat hozó elemek jelentősége csökkent... Feltételeztük, hogy a vállalatok, főként a gazdasági vállalatok teljesítését szorgalmazzák, s a művelődési s egyéb területeken megelégednek a látszólagos teljesítményekkel” Valamennyi vezetői szinten azt kérdezték a vizsgálatban részt vevő vezetőktől, hogy mennyire intenzív a kapcsolatuk a szocialista brigádokkal. „Nyilvánosan, hivatalos körülmények között valamennyi vezető jónak, eredményesnek tartja és nagyra értékeli a brigádmozgalommal. A vezetőket egy része azonosult a brigádmozgalommal. Ez érthető is, hiszen a gazdasági vállalatok azonosnak érezték magukat a mozgalommal. A válaszolók csaknem fele (48,5 százalék) válaszolta, hogy a mozgalomban való részvétel miatt javultak termelési eredményei, növekedett a jövedelme, további 28,5 százalék számára „megkönnyítette a belső munkát”. Csakán 7,9 százalékuk tett arról említést, hogy a mozgalomban való részvétel tanulásra ösztönözte, holott abban az évben 45 százalékuk részt vett valamilyen oktatási formában. A brigádtalok 4 százalékuk válaszolta azt, hogy semmit nem nyújtott számára a mozgalom.”

UGYANCSAK A NOVEMBERI VALÓSÁG KÖZLÉ „Ujjá-éled-e a fasizmus Németországban?” címmel a Le Nouvel Observateur munkatársának beszélgetését Günter Grass-szal, a világhírű nyugatnémet íróval. Németországról sokan hallomások ma is (mét) a fasizmusra asszociálnak. „... jelenleg egy mármár hisztérikus németellenes hullám tanúi vagyunk... Úgy látszik, valamiféle szükséglet kívánja meg, hogy Németország gyökereitől rossz legyen.” mondja az író. „Milyen hát voltaképpen a mai Németország? Grass erre ezt válaszolja: „Egy ország, amely harminc évvel ezelőtt elkövette a század legnagyobb bűnét. Súlyát még mindig érezzük. A németek harminc éve próbálnak megbirkózni ezzel a szörnyű felelősséggel. Úgyes évenként ügynökölnek. Jól-rosszul, de megicsák eljutottak odáig, hogy létrehoztak egy demokráciát, ami nem megvetendő. Egy vesztes háború után mind anyagilag, mind erkölcsileg újjáépítették országukat. Meg kell azonban mondanom, hogy mindezt kissé agresszív módon tanulták meg. mutatják. Mert ebben a kérdésben komplexusai vannak. Mindenáron ki akarják erőszkölni, hogy szeressék őket...”

KOLOZSVÁRI GRANDPIERRE EMIL változatlan heves-séggel folytatja azt a harcot, amelyet mintegy fél évvel korábban „Négy-öt magyar összehajol...” című tanulmányában (Gyorsuló idő sorozat) a magyar nyelv helyes használatáért, meghonosodott nyelvi téveszmék eloszlatására elkezdett. Legutóbb a Látóhatár novemberi száma közölte „Herder árnyéka” című írását. A cím a tizenharmadik században élt német költő, műfordító, kritikus és filozófus 1791-ben tett jóslatára utal, mely szerint „a mások közé ékel, küsszámú magyaroknak századok múltán talán majd a nyelvét sem lehet felfedezni”. A magyar nyelvet — csaknem két évszázad elteltével — még mindig „fel lehet fedezni”, ám ha „Herder feltámadna és végighallgatná egyik-másik szakember nyilatkozatát a rádióban, vagy a televízióban, bizonyára fölkiáltana: kétszáz évet tévedtem, de láthatják, hogy alapjában igazam volt.”

Annak sajnálatos ténynek — írja Kolozsvári — hogy ahova nézünk, ahova fülelünk, óhatatlanul a nyelvi műveltség tüneteivel találkozunk, végső magyarázata az anyanyelvi oktatásnak nem az elégtelensége, hanem nyugodt lelkisemmel állíthatjuk: hiánya. „Elvben minden jóérzésű nyelvész, minden jóérzésű tanár elismeri az anyanyelvi tudás fontosságát a népi demokrácia államformájában. Csak az tud igazán beszélőni szűkebb és tágabb környezetbe, az ország ügyeibe, aki egyáltalán szólni tud... A demokrácia alapföltétele a minél teljesebb anyanyelvi tudás.”

„Ennek a cikknek az az egyetlen célja, hogy tisztességes vitára, egészséges gyakorlati javaslatok tételére készítse azokat, akik hivatásból foglalkoznak anyanyelvünkkel, tehát a tudósok mellett a magyartanárokat, s a diákok közül azokat, akik a magyar nyelv oktatására akarják fordítani erőiket, költőket, írókat, újságírókat, irodalomtörténészeket, kritikusokat, egyszerűval mindenkit, akiben tevékeny erő az anyanyelv iránti szeretet.”

F. P.

Két hónap az AIESEC-kel Franciaországban avagy: Marseille 1977

Gyorsan perognek a napok, s kihasználva a déli szieszta és a délutáni munkaidő-kezdve adta lehetőségeket igyekszem nagy alaposággal megismerni Marseille-t. Helyzetét előnyöm is van, hiszen a munkahelyem a Dames de France nagyáruház — a város szívében a rue St Ferréon, Marseille ütőerétől csak egy ugrásra van. Ez utóbbi ütőer pedig nem más mint a La Canebière a város főutcája szédületes forgalommal, áruházakkal, utazási irodákkal és legfontosabb hivatalokkal.

De sodródjunk mi is a sok ezer turistával együtt az Öreg Kikötő felé, amely — ahogy a kikötő rakpartján látható emléktábla is hirdeti — Marseille legrégebbi pontja. Először a várost, alapító főnőicaiak, majd a görögök szálltak itt partra mintegy 2600 évvel

ezelőtt, később a római légiók utánótlási bázisa volt ez a természletes kis öböl partján a várossal. Egészen a XIX. századig a kikötői és a városi élet is ide koncentráldott. Innen a Quay de Belgesről — a Rejtő-könyvekből ismert rakpartról hajózták be még a század elején is az afrikai gyarmatok felé a hírhedt idegenlégiósokat. Ma halászhajók és luxusjachtok közül innen indulnak a kis motoroshajók IF-vára és a kialakulóban levő új turistacentrum a Frioul-szigetek felé.

Potom 10 frankért — a városnapot kihasználva — húszperces hajózás után AIESEC-es barátimmal mi is megérkeztünk a Dumas regényből ismert szigetre. Az idő azonban hirtelen „kicsit” szelesre vált — a Mistral megrézfál bennünket, mert egyik perceről a másikra több méteres hullámhegyek gördülnek a kicsiziget felé. Miközben hallgatjuk az idegenvezetőt — egyre nyugtalanabbul — arra gondolunk, vajon, hogyan kerülünk innen vissza a szárazföldre?

Pedig a kopár szigeten épült erőd, amely később a hírhedt börtön is lett egyszermind megdöbbenő és lenyűgöző. Megtudjuk, hogy még I. Ferenc parancsára építették a fallal, bástyákkal körülvett kis erődítményt, amelyben csak 1582-től kapott helyet a börtön is. A cellák felett tábla hirdeti a foglyok nevét; köztük sok előkelőség. Megszöknö pedig — egy kivétellel — senkinek sem sikerült. Ez az egy valaki pedig nem más, mint a fantázia szülője, Dumas regényének a hőse.

Közben gyorsan telik az idő, s már délután 4 óra, hajó persze sehol, 6 óra pedig a kis 168x300 méteres szigeten azért kicsit sok. Egyre jobban korog a gyomrunk is, miközben — paradoxon — a marseille-i ételkülönlegességről, a bouillabaisse-ről beszélgetünk. Ez az itteni halászlé, amely legalább négyféle hal, tengeri rák, langusza és kagyló ízét egyesíti magában. Végre értünk jön a kis hajó, s némi manőverezés után irány Marseille — fél hét van.

Vessünk egy pillantást IF-várára és a Frioul-szigetekre, aztán folytassuk ismerkedésünket a város azon nevezettségével, amely Luminy felé az Avenue du Prado naponta útbaesik — az pedig a le Corbusier építette modern „lakó komplexum”.

Hatalmas park közepén betonlábakon áll ez a korát messze megelőző hatalmas építmény — amely még ma is méltán építészeti csoda. 1947—52 között épült, s 337 lakásban mintegy kétezer ember lakik. Az épületben az üzlektől az uszodáig minden helyben van, s ahogy a svájci származású építész többször kifejtette a célja pont ez volt,

mindennapossá tenni az örömet és a harmóniát, nem a kiváltságosok, hanem a dolgozó emberek számára.

Közben mivel megérkeztünk Luminybe illik néhány szót szólni e nem minden ok nélküli hipermodern építési várossról. Az 1960-as évek diákmozgolódásai láttán a francia kormány igyekezett a városokból kitelepíteni — lehetőleg minél távolabba — a forradalmi szellemű diákszót. Ezért az új egyetemi központok városközpontok távol épültek, s hogy újabb megmozdulásokra ne legyen ok — minden kényelemmel. Luminyben a 12 emeletes elméleti tömb mellett, modern kultúrközpont, sportcsarnok és pazarul berendezett kollégiumok szolgálják a jogi, orvosi és közgazdasági fakultáson tanuló, mintegy 10 ezer (!) hallgató kényelmét. Az már más kérdés, hogy a diákszágnak több mint a fele ösztöndíjas külföldi — aki a tanulmányai befejeztével sem akar hazamenni, inkább gazdagítja a francia munkanélküliek amúgy is nagy seregét.

Luminytől 30 perc kényelmes séta és máris a tengerpart eldugott kis öblében vagyunk, s mit tesz isten... éppen egy nudista strand közelében. A franciák körében ez utóbbi meglehetősen népszerű és a „bronzage intégral” — azaz a tökéletes barnulás — jelszavával rendkívül sokan látogatják. Persze meglehetősen furcsa amikor megérkezik ide mondjuk egy osztályvezetői beosztásban levő úriember (fehéring nyakkendőkben!) a nevével és kedvesen üdvözlök a már napozó-fürdőző nudista barátokat. A példa élő, én is összefutottam munkahelyemről néhány ismerőssel...
Sokan trének lándzsát mellette, harcolnak ellene, kontra és rekontra a legkülönfélébb indokokkal de a strandok száma és főleg közönsége (szépszámmal északi turista) egyre nő.
Most pedig vessünk egy pillantást távolról (fényképezni tilos!) a strand kis öblére a Calangue-ra és a további folytatást szenteljük a Dames de Franceban töltött 6 hétnek — a szakmai munkának, és a helyi AIESEC szervezete pazar kirándulásoknak Cannesba, Nizzába, és Monte-Carlóba.

Steier József

Kis karácsony, nagy karácsony

Képzőművészeti kiállítás a Műcsarnokban

Sokfélelepp lehet tisztelgeni a Nagy Október alkalmából. A műcsarnoki képzőművészeti kiállítás is ezt bizonyítja. És még egyet: a baj ott kezdődik, ahol a sokféleség mögött koncepciótlanság rejtőzik.

Nagy igazságtalanság lenne azonban a kiállítás (s főleg a kiállítók) szemben, ha pusztán e fenti sommás vélemény többszörös kifejtésére vállalkoznánk (amely nem lenne nehéz, s nem beszélnek külön a Műcsarnok termeiben látható egyes műalkotásokról).

Mert vannak jó művek is. Sok jó is van. De az összkép...

No, igen. Egy NOSZF évforduló tiszteletére kiírt pályázatot (ahol a tematikai koncepció megtartása önmagában is nehézkessé bizonyult — hiszen egy olyan kérdés, mint például, hogy egy városban tartott absztrakt kép címe által tematikussá válhat-e, sem elméletben, sem gyakorlatban nincs tisztázva kiegészíténi elhunyt művészek archív anyagával, amelyekben a NOSZF gondolata nem él, merőben vegyessé teszi az összképet. De nézzük egyenként a műveket.

A belépésnél Plesnivý Károly hatalmas gobelinje fogadja a nézőt, amely dekoratív felületeinek játékaival hatalmasat szól ugyan, de nem a Nagy Októbert idézően. Viszont már a belépéskor láthatunk remek alkotásokat is. Például a pályázathoz semmi féleképpen nem köthető, de mégis nagyon jó, hogy itt

Kerényi Jenő: Partizán emlékmű

Kmetty János: Csendélet újsággal

van Kerényi Jenő Partizán emlékműve, mely talán a leg-tökéletesebb plasztika a 40-es években készült hazai szobrok között. Nagy szó, de itt nyugodtan leírhatjuk: remekmű. Lóránt János Száműztesben című képe is az első teremben látható. E mű új adalék a Lenin ábrázolásokhoz. Lóránt másik munkája a Magyar internacionalisták szintén kiemelkedik a tárlat anyagából, s ha ez nem nagy dicséret, hozzá kell tenni, bármilyen kvalitásos kiállítás is kiemelkedne a mezőnyből. Hasonlóképpen értékes művészeti élményt nyújt Kiss Nagy András két kisplasztikája (Niké, Egy úrhajós emlékére). De vajon miért került ezekkel egy terembe Kísfaludi Strobl színvonalához képest egyébként is érdemtelenül jelképpé magasztosult Felszabadulási emlékművének a fotója? Kinek, milyen szempontból hiányzott volna? A látogatók nem követelnék, anynyi bizonyos.

Benedek György Lovashátserege még díjat is kapott, holott egy gátlástalanul alkalmazott maniros felületképzés erőteljes tematikája kaphatta csak az elismerést, s nem az elkészült mű vizuális képi erőnyel. De ahhoz túl sok ilyen példa van a tárlaton, mintsem hogy ezekről mindről beszámolhassak.

Fóth Ernő Prométheusza a másik végtel. Ragyogó mű, magas szakmai-művészi értékkel, de ha a tematikai kapcsolódást komolyan vennék, díjról szó sem lehetne esetében. De hangsúlyozom,

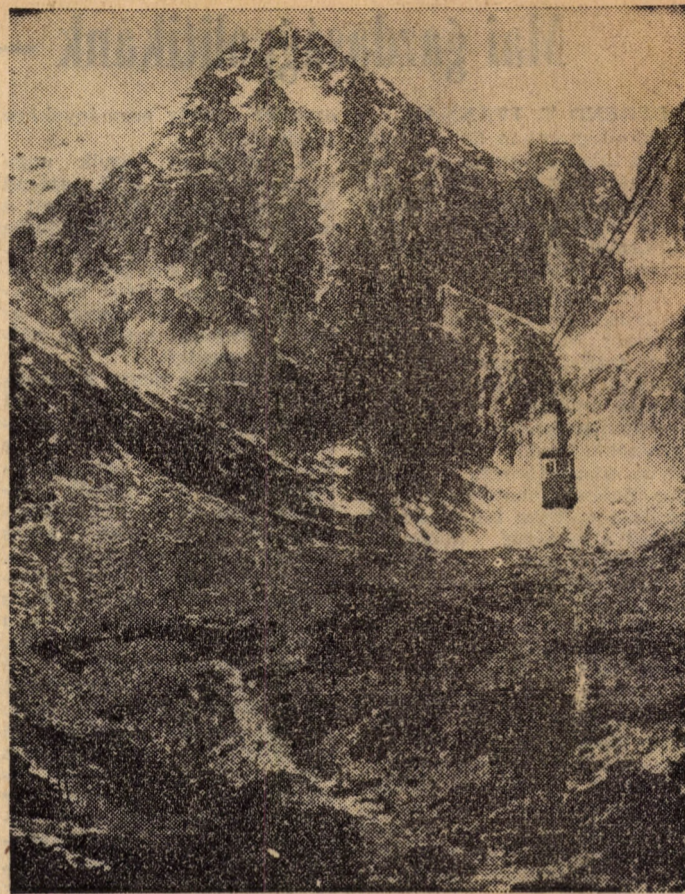
ez a jobbik oldala a következtelenségeknek, hiszen itt egy valóban jó művel állunk szemben.

Vigh Tamás két plasztikája szintén megnyugtató értéket hordozó és adó pontja a kiállításnak. Itt a teljesebb mű maradt díjazatlan, (a magyarázat nyilván a másik alkotás NOFSZ-hoz jobban köthetőségében kereshető).

Kmetty János Ónarcépe, Kondor Béla remekbe alkotott két grafikája, Somogyi József Kubikosa, Domanovszky Martinásza mind önmagukban is élményt jelentő kiegészítő darabjai a kiállításnak.

Az összkép viszont azt mutatja: jó, hogy nem tartotta magát a rendezés ahhoz a koncepcióhoz, hogy a pályázat bemutatására szorítkozik. Nagyon kellene a kiegészítések, mert így érdemes elmenni a Műcsarnokba megnézni a kiállítást. De — adódik a kérdés — vajon nagyon kellenek-e az ilyen jellegű tematikailag kötött pályázatok? A nemleges választ a kiállítás sugallja.

Chikán Bálint

Tátra Fotó: Petrich Ákos

Mindenkit érhet L. G.

Elgéledj el!

Nem akarunk L. G.-nek középíró helyett népszerűséget szerezni, de mivel a Közgazdász már korábbi válasz cikkünket se hozta le, ezen pamflet hasábjain nyitjuk meg az L. G. Képző Újságíró Iskolánkat. Günter Wallraff az illető úgy csinálta, hogy bement egy álláshirdetésre, megnézte a cégét, mi újság, s megírta. Dec. 17-i szuperbulinkra biztosított számokra 1 (egy) 150 forintos rendezői státusz, amely felbátoríthat Téged akár megalapozott cikke megírására is.

P. S.: Vak Tyúk is talál bolhát, s ha áttevegel a tüfökán, még elefántja is fel-fújhatja magát a pulyka.

★

Nem a Klub Köz(l)öny elolvasása utáni első gondolatimat kívánom papírra vetni. Sőt, miután fülembé jutott, hogy multikori írományommal kapcsolatban egyes klubosok milyen megjegyzéseket tettek rovásomra, még hálát is érzek a hangvételemért. Igaz, kicsit fáj, hogy már a Klub Köz(l)öny is felismerte szellemi korlátait, de lényeg, hogy szegény szűlőim erről mit sem sejtjenek.

Nyájás Ismeretlen! Amennyiben azonban elgéskedéseid válasznak szántad, úgy kifogásolnám, hogy nem a mondanivalóm hiányosságait firtattad, hanem esendő voltomat. Ezért nem tudtál tovább jutni a személytelen személyeskedésnél. Amelyik kutya harap — hogy én is a

háztájánál maradjak — az ne így ugasson!

Bevallom, mind a Te, mind pedig több más érdekelt szoban benyújtott interpellációja meglepett. Lehet, hogy rosszul értettem saját szándékodat, de én nem a klubunkat kívántam pellengérré állítani. Nagyra értékelem minden közreműködő lelkes erőfeszítést, hogy szombatonként viszonylag olcsón, hajnalig tartó szórakozási lehetőséget biztosíts. De ettől még a program nem emelkedik, ki a hasonló rendezvények közül: a tipikus „disco közönség” a csodára vágyó magányos lödörgők és a megkönnyebbülésre vágyó utas srácok hétvégi csoportosulásából. Ez nem Közgazdász, ez történet. Ezen változtatni ugyan nem tudok, de ha a klubosokat személyem helyett inkább az érdekelné, hogy az egyetemre járók nagy részét mi tartja távol, talán kialakulna valami elnieszürum.

Nagylelkű állásajánlatodat egyébként nem fogadhatom, mivel nincs értelme rendezőként nézni mindazt, amiről szórakozásra vágyó klubtagként szeretnék írni. Ebből a szempontból pedig minden kijelentésem megalapozottnak érzem — lévén azok szubjektív élményeim.

Gondolom, nem okozott fejtörést kiderítened, hogy az L. G. rövidítéssel kitől származhat, a minden félreértést kizáró népszerűséget lapunk szerkesztői. Néhány megjegyzésed legalábbis az azonosítás sikerére utal. A monogramot egyébként nem isfonti korom, vagy rejtélyeskedő lényem indokolja, hanem a humorosnak szánt írások általában így jelennek meg a Közgazdászban. Ha a Klub Köz(l)önyben is kialakult már valamilyen hagyomány, netán az, hogy bírálkés esetén a kollektív undor hangján nyilvánultok meg, kérlek, ezen változtassatok. Körvonalozott egyenrangúnak szemem magam, a személytelen hatalom viszont elbátortalanít.

Ui. (Igaz, P. S. is lehetne.) Véleményemet a magam részéről az utolsó szó jogán vettem papírra, nem látom értelmét további konzultációknak. De amennyiben úgy találok, hogy szívóm tovább süllyed és ezt változatlanul közölgynék érzed — akár lapunk hasábjain is (mondjuk így) hághalatsz ellenem. Multikori cikked is eljutott már a nyomdába, ott ki is szedték — ami nem jellemző a személyes okok miatt mellőzött anyagokra. Mint szerkesztőségünkben megtudtam, az aktuális számban a hely, az utána követhetőben pedig már az időszerség hírdnyá odázták el Pulitzer-díjjal.

Lambert Gábor

Móttó: I feel the way a chessman must, when the opponent says of it: That piece cannot be moved. (Kierkegaard)

A zene öröme

Miért pont Beethoven IX. szimfóniája hangzik fel minden évben Karácsonykor a televízióban? A direkt választ nagyon nehéz megadni. Valahogy hiányozna. Még akkor is, ha az emberek többsége az első három tételt át-bővíti, vagy Karajan ihletett gesztusain élcelődik. A negyedik tételén azonban minden, egy kicsit is érzékeny embernek elszorul a torka, valahogy úgy, mint amikor a Népstadionban válogatott mérkőzés előtt hetven ezer ember éneklő együtt a Himnuszt.

Mégis mi a rejtélye ennek a végtelenül egyszerű, négy-soros — nyugodtan mondhatjuk — tömegdalmának. Ha tudnánk, talán már nem is lenne olyan vonzó az egész.

Latinovits Zoltán mondja a versről: „A vers olyan emberi beszéd, ami a dallal, az ősi dallal rokon, rokon azzal a kimondhatatlannal, amely már-már titkos, sámáni mesteriség. A vers az ember leg-töményebb megnyilvánulása, leganyagatlanabb röplése, legfőbb vallomása a létről. A legszentebb, a legszebb játék. A kifejezhetetlen körbe-táncolása, megidézése, ritka szertartás, mives jószág.” Hitem szerint ez szóról-szóra ugyanígy igaz a zenére is. Még az olyan zenére is, mint például Arnold Schönbergé, akinek műveit és stílusát sokan vádolják lélektelenséggel, a művészet elmatematizálásával, mondván, hogy 12 hangot egy minimális értelmi képességgel rendelkező ember is sorba tud szedni úgy, hogy mindegyik csak egyszer forduljon elő. Nos, ez a Schönberg írja egyik levelében: „Három éves egyetemi tanárkodásom alatt felismertem, hogy a diákok legnagyobb gondja: hogyan komponálhatnak ihlet nélkül. Válaszom természetesen: sehoggy.”

Elsajátíthatja valaki a mesterség legrafináltabb fogásait, a zene egyes elemeiben alkot-hat tökéleteset, mégsem biztos, hogy műve mint egész maradandó, vagy akár csak kortársaira ható kompozíció lesz. Beethoven zenéjében a dallam néha kifejezetten monoton, harmóniai és ritmusai sem jobbák, mint sok

más zeneszerzőnél, az ellenpontot illetően egész életében azon igyekezett, hogy egy igazán jó fugát írjon, sőt, mégis ami nála zseniális, az hogy rendelkezett egy megmagyarázhatatlan képességgel, miszerint mindenkinél jobban tudta, hogy melyik hangjegynek kell a másik után következnie.

Ezt csak érezni lehet, megmagyarázni nem. Visszatérve a vers-hasonlathoz, mint ahogy nagyon ritka az igazán jó verselemzés, a zene megmagyarázása is néhány kivételtől (Thomas Mann, Huxley) eltekintve eleve kudarcra van ítélve.

Leonard Bernstein — egy másik amerikai zeneszerző nyomán — a zeneműveltség svindlijének nevezi azt a jelenséget, amellyel egyre többben kiárusítani a zenét. „A svindli kétféle formát ölt, aszerint, hogy milyen hallgatóságának szánják... Az A típus a madár-méhecske-patak-csobogás változat, amely mindenről szól, ami csak van a nap alatt — a zenén kívül... A B típus analízis. Ez az a bizonyos „itt lép be a téma — megfordításban — a második oboán” modor. Garantált al-tató. Végülis mindez nem más, mint afféle tématerkép, egy-fajta Baedeker, a kompozíció pusztán földrajzi leírása”. Akkor mégis hogyan? Bernstein erre is megadja a választ, mégpedig nemcsak teoretikusan — „ha magyarázni igyekezünk a zenét, feltétlenül a zenét kell hangsúlyoznunk és nem a körülötte burjánzó, zenén kívüli elképzelések, témák garmadáját” —, hanem a gyakorlatban is zenéről tartott előadásainak és írásainak tüzeitve.

A nyelv és a zene kivételével valameny művészetnek elsődleges sajátossága a térben létezés. Egy jó operatőr filmjének minden kockája önállóan, pillanatképként is megállja a helyét. (Más kérdés, hogy az állóképek egymásutánisága révén egy más-fajta esztétikum jön létre.) Ha viszont valaki úgy beszélne, hogy hallanánk nyelvének mozgását, rosszul beszélne. Ha valaki a szavak helyett csak

levegővibrálásokat hall, az rosszul hall, ha könyvben csak az egyes betűket látja, rosszul olvas, stb. Ehhez hasonlóan a zene is csak dinamikájában lesz az, ami; egy hármás hangzatnak például önmagában ugyanígy nincs értelme, mint egy magányos b betűnek. (Ismét más kérdés, hogy egy épület homlokzatának, egy szobornak, vagy egy festménynek is lehet dinamikája.)

Itt a bökkendő. Egy versből elolvasás után megmaradnak egyrészt bizonyos sorok, másrészt érzet szintjén az a valami, amiről a vers szól. A zene azonban csak előadásának pillanatában létezik; amíg szólnak a hangszerek, tart a varázslat, ez a je ne sais pas que, de az utolsó akkordok után ott maradunk, porig süjtve vagy égig emelve — de mindenképpen magunkra hagyva.

Ha egy új lemezt megveszünk, mindig felülülk benmem, hogy vajon a rajta szereplő darab mikor lesz valóban a

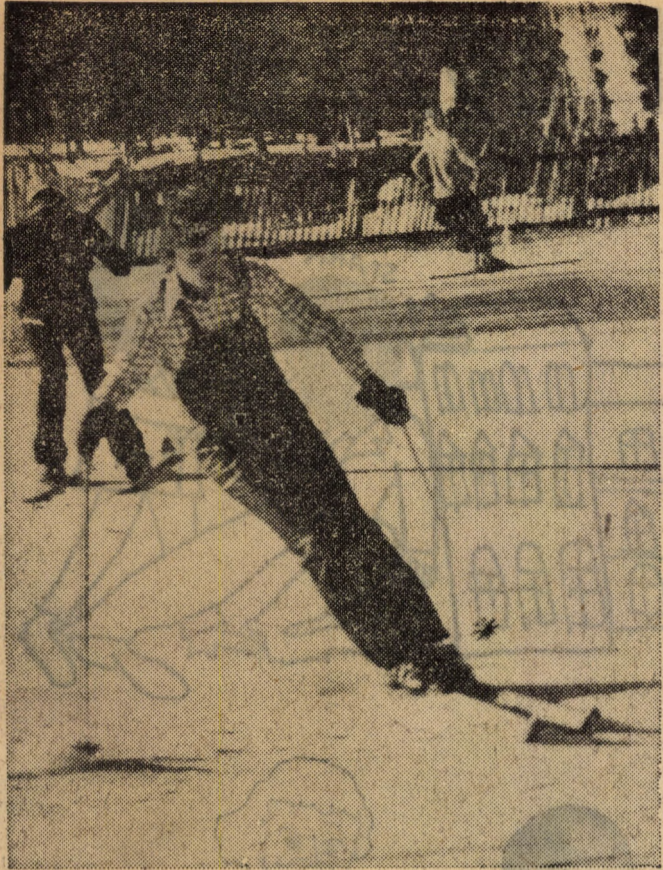
sajátom. Ismerhetem már hangról-hangra, de újra meghallgatva mindig fel lehet fedezni benne valami újat. Rádásul egy másik karmester, vagy előadó áthelyez néhány hangsúlyt, megváltoztat néhány tempót, stb. — természetesen a szerző által megadott keretek között — s máris másnak tűnik az egész. Ezért nem unalmas egy-egy koncert évadban 6—8-szor is végighallgatni ugyanazt a darabot — kivéve persze, ha rossz előadástól van szó.

Apropó, koncert. A budapesti hangversenyek többségének meglehetősen szűkkörü, belterjes hallgatósága van, amelynek egy jó része csak a „show-off” kedvéért jár ide. Egyszerűen összehasonlíthatatlan az unatkozó, darab alatt is másorfüzetet olvasgató föld-szint és a kakasülő légkör, ahol — bár semmilyen külső megnyilvánulása nincs — érzem, hogy a körülöttem levő 60—100 ember ugyanígy reagál az előadásra, mint én. Egyszerre szisszen fel egy repedtfazék-hangon megszólaló fogott belépésnél és egyszerre örül egy-egy szép megoldásnak. Azt hiszem, ez a közösségi formálódás legspontánabb módja.

Tóth Ferenc

Fotó: APN

Fotó: Tutsek Csaba

Még egyszer: a dzsungel-iskola

Röviden az előzményekről

Néhány héttel ezelőtt a Makarenkó utcai Nyelvi Intézetből telefonon fordultak szerkesztőségünkhez, tegyük szívesen az ott, akkor már napok óta uralkodó állapotokat. Lapunk munkatársa és fotóriportere megjelent a „helyszínen”, s látogatásuk eredményeként született a „Dzsungel-iskola a Makarenkó utcában” című írás.

A sértődések és félreértések eloszlására kerestük fel Papp Bélát, egyetemünk főmérnökét, hogy segítsen megvilágítani ennek a meglehetősen bonyolult ügynek a hátterét.

Az épület több mint hetven éves

— A Makarenkó utcai épület korszerűsítése már régóta várat magára — mondja Papp elvtárs. — Egyre erősebb gondunk a fűtésrendszer felújítása és hogy a kazánházat is korszerű, új gázkazánra alakítsuk át. 1973—74 óta foglalkozunk az átalakítás tervével, és a Művelődéstudományi Beruházási Vállalattól — röviden: MÜBER — megrendeltük a munkát.

A MÜBER egyértelműen a Fővárosi Szerveletű Vállalatot javasolta kivitelezőnek. A javaslatot egyetértéssel fogadjuk, és a kazánházat alaposan átvizsgáljuk. A cég a többieknél jobban dolgozik. Ezek figyelembevételével bíztuk rájuk a kazánházátalakítást illetve a teljes fűtés-hálózat cseréjét. A szerződés szerint 1977. IV. negyedévtől 1978. IV. negyedévéig tartanak a munkálatok.

A fűtés korszerűsítés szükségessége vitathatatlan, választási lehetőségünk nem volt, mert különben az épület használhatatlanná vált volna. Az épület több mint hetven éves, fűtésrendszere elavult, amit az ott dolgozók saját bőrukön is tapasztalhatnak.

A vállalat dolgozóit októberben vették át a „terepe”, amit — és amennyire — lehetett, megpróbáltunk előkészíteni. De egy zsúfolt, többrendeltes, többcélú épületben ez nem a legegyszerűbb dolog. Más szempontokat kell figyelembe venni, a kollégiumnál, másokat a nyelvközpontnál és a Közgazdasági Továbbképző Intézetben.

A helyzet a Makarenkóban valóban nem rózsás, meglehetősen rossz, s biztos, hogy nem szórja a nyelvközpont fejlesztését. Ez sajnos ténykérdés. Emellett számunkra úgy tűnik, hogy egy kicsit több megértéssel az ottani dolgozók részéről — és nem valamiféle pánikkeltéssel — többre mentünk volna.

Fűtés van, ez tény

— Értetted-e előre a Makarenkó utcában dolgozókat a tervezett munkáról?

— A vállalattal úgy kötöttük meg a szerződést, hogy 1977. negyedik negyedévében kezdenek el dolgozni. Pontosabban meghatározás nem volt, hisz ők sem tudták, mikor végeznek előző munkaterületükön. Amikor az épület átvevették, tájékoztattam arról a rektor elvtársat, a Nyelvi Intézet vezetőjét, a Közgazdasági Továbbképző Intézet vezetőjét és a kollégium igazgatóját. Kovács elvtárs a Nyelvi Intézet vezetője azt mondta, hogy ő a saját embereivel meg fogja beszélni ezt a dolgot, s tudomásom szerint meg is beszélt. Mésis, ehhez az érdekelten voltak vélemények, hogy az épület életveszélyes, ki kell üríteni. Az épület nem életveszélyes...

— December eleje óta meg-sincs tanítás a Nyelvi Intézetben.

— Nem tudom, hogy miért nincs tanítás. Valóban, múlt hét végén, péntek—szombat—vasárnap (december 2—4. a szerk.) nem lehetett oktatni, de ebből egyedül ha a péntek érdekes tanítás szempontjából. Ekkor kötöttük át ugyan is az új fűtési rendszerre a fűtőtesteket. Ezt csak úgy tudtuk megoldani ilyen rövid idő alatt, hogy a vállalat mintegy ötven embere hétfőig is dolgozott. Vasárnap el is kezdtünk fűteni, de mivel néhány fűtőtest meghibásodott, a fűtést le kellett állítani, a vizet leeresztetni, megjavítani a hibát, újra fölforrasztani, úgyhogy a hétfő is elment ezzel. Hétfő délután kezdtek el újra fűteni, s csak este lett megfelelő hőmérséklet az épületben.

— S azóta van tanítás?

— Azt, hogy tanítás van-e, nem tudom. Hogy fűtés van, ez tény. Nem mindenütt és nem minden esetben a legmegfelelőbb, de általában van fűtés.

Őszre minden kész

— A további — ahogy ön fogalmazta: — pánikkeltéstől elkerülendő, röviden vázolja, hogyan alakul a Makarenkó utcai épület sorsa a közeljövőben?

— Úgy tervezzük, hogy januárban az építők nagy erővel elkezdik a még hátralévő két épület fűtés-hálózatának átalakítását. Ez január vége, február közepe felé befejeződik, s ezután már csak olyan kisebb munkák maradnak vissza, mint az áttörések helyreállítása, ami piszokkal ugyan jár, de fűtési rendellenességgel nem. Miután ez kész, sor kerülhet a kazánházi munkák elvégzésére. Itt már természetesen figyelembe kell

venni a fűtési időnyit. Úgy gondolom, hogy április tizenötödike után, amikor a fűtési időnyit befejeződik, rögtön át kell adnunk a kazánházat a kivitelezőknek, hogy nyár végéig elkészülhessenek vele. Ebben az időszakban a kollégiumban fűtés és meleg víz nem lesz. Mint annak idején a Veres Pálné utcai kollégiumban is megoldottuk, fűdők és uszodajegyeket kapnak a diákok vagy aki akar elmehet másik kollégiumba fürödni. Ez a munka a következő fűtési időnyire — szeptember vége, október közepe — befejeződik. Nyáron az egész épületet mázoltatni, festetni fogjuk, úgyhogy össze a kollégiumot teljes mértékben kész állapotban adjuk át.

Ennyit tudnék mondani az ügy tartalmi részéről. Ami a két héttel ezelőtt megjelent újságírókat illeti, az én megítélésem szerint nem pozitív kicsengésű, s alátámasztja a már kialakult pánikkeltést. Emellett a cikkírót néhány kérdésben rosszul tájékoztathatták. A cikkben „átadott” tanári szobának nevezett terem még nem volt átadva; én úgy fogalmaztam, hogy oktatási célokra visszahagyott, de nem átadott helyiségről van szó. „A gazdasági igazgatóság azt válaszolta kérdésünkre, hogy nem tudták, meddig tart a tanítás (?)” Ezzel kapcsolatban el szeretném mondani, hogy tudtuk meddig tart a tanítás. A fűtés korszerűsítés azonban nem oldható meg egyetlen nyáron, amikor valóban nincs tanítás, arról nem is beszélve, hogy — ismerte a körülményeket — az építési vállalatok akkor kezdik el a munkát, amikor erre szabad kapacitásuk van.

(Az itt leírtak a Makarenkó utcai épület december 10-i állapotát tükrözik.)

Földes Péter

Nagy pénz, nagy foci

Két érdekes cikket olvastam a Népsportban. Az egyik arról tudósít, hogy egy spanyol acélgyár dolgozója Soarez miniszterelnökhöz intézett táviratukban tiltakoztak a világbajnokság tizenhatos döntőjébe bejutott labdarúgók magas összegű jutalmai ellen. A másiktól kiderül, hogy Fisenstadtnban játszotta a magyar válogatott és a kerettel tartott Nyílasi, Tóth András, Török és Kovács István is — tehát mindenki kint volt Ausztriában (ha sérülten is), aki a VB selejtezők egyikén is pályára lépett.

Első pillantásra abszurdumnak tűnik a két cikk egymás mellé állítása, mégha nyilvánvalóan kiviláglik is aranylábú fiatalok utazásában az üdülés jelleg. De — kérdezheti bárki joggal — csak nem sajnálom legjobbjainktól ezt a kis kikapcsolódást, amikor 12 év után újra remegő kézzel kapcsolhatjuk be készülőnk a VB döntők idején?

Térjünk vissza egy gondolat erejéig a tiltakozáshoz. Spanyolországban a súlyos gazdasági válság nyomán kialakuló infláció és munkanélküliség vezették a labdarúgást annyira szerető délieket a túlzott díjazás elleni távirathoz. Igaz, ehhez a profi rendszer is kellett, amely nem titkolja az érdeklődők elől a javadalmazások összegét.

Nálunk nincs gazdasági válság, s profizmus sincs. A dugipénzek nagyságáról pedig csak a sustorgások tájékoztatnak, amelyeket általában fölfelé kerekítenek, de amelyeknek némi magjuk mindig van. Hettek óta hallani olyan hangokat, amelyeket a focistáink honorálása iránti érdeklődés keltett életre. Ezek csak az összeg nagyságát tartják el egymástól, a fizetőségesség nyugatorientáltságában azonban megegyeztek, valamint abban is, hogy az általános egyenértékűket nemzeti hősnök Bécstől tudja majd materiális alapokra helyezni. Nos, az ausztriai turné nem ezt hivatott cáfolni.

Miért kívánok mindezzel ünneprontó lenni? Nem értek egyet a titkolózással, illetve a hallgatással. Lehet, hogy a burgenlandi út valóban csak a világbajnoki felkészüléshez tartozó erőpróba volt, de azt senki nem gondolja komolyan, hogy játékosaink a döntőbe jutásért csak szóbeli dicsőretek kaptak. Az amatőrizmus mind inkább csak a közvéleményt hagyja bizonytalanságban, hogy az elért eredmény és a jutások egyenes arányban állnak-e.

A sport egyre kevésbé a felesleges energiák levezetése, egyre inkább — egész embert kívánó — munka, megfelelő ellenértékért. A focinál ezt az összeget a kereslet-kínálat törvénye fölfelé nyomja. De ennek határait kell szabni, méghozzá a nyilvánosság bevonásával, külön-

ben mit tudunk nyújtani, ha Argentínában esetleg kijön a lépés?

Nagyon jó dolog, hogy újra olyan válogatottunk van, amelyért 80 ezer ember üvölt magát rekedtre a 90 perc alatt, de e lelkesítésnek, a jobb eredményekre sarkallásnak nem lehet központi eszköze a pénz. Már csak azért sem, mert amit most sokan, a sikler kábulatában elmésző fejszoválással hallgatnak, egy esetleges rossz folytatás esetén dühödten kérhetik számomra.

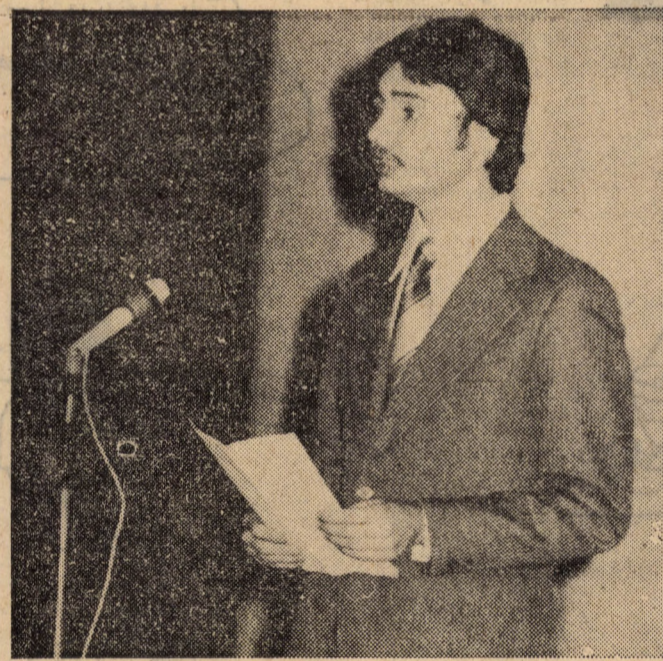
A bajnokságban látszólag rendeződtek az anyagok. Meg van szabva a kalória-pénz és az egyes pontokért elérhető összegek nagysága. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy mindez csak ráadás. Fiktív munkahelyek valós béreihez. És az már igazán a vállalat magánügye, ha jól szereplő focistáinak vastagabb a borítékja prémiumosztás idején. Úgyhogy a profizmus bevezetésétől legjobban a sportolónak kell tartaniuk. Ha az NB I-ben bevezetnék a hivatásos rendszert, szövetségi kapitányainknak talán az NB II-ből kellene válogatniuk. Az amatőr sportszeretettől ugyanis jobban meg lehet élni.

Sajátos dolog ez a labdarúgásban. Más sportágak harmadik, negyedik vonala (ha egyáltalán van ilyen) lelkes műkedvelőkből áll. Ha jól emlékszem, tavaly olvastam azt a cikket, amely egy megyei első vagy második osztályú csapat labdarúgóinak díjazásáról szól. Ez olyan szint a fociban, mint a zenében egy falusi vasárnapi beategyüttés. (Más kérdés, hogy ők sem játszanak ingyen.)

Igaz, mindez csak az érem egyik oldala. Legjobbainkat nemcsak azért kell javadalmazni, amit elnének, hanem kárpótolni kell azért is, amiről 16—30 év között lemondának, hogy a felszínen tudják tartani magukat. És valóban meg kell fizetni ezt a 14—15 évet, amire az életüket felteszik — és ameddig is nagyfokú társadalmi igényeket elégítenek ki. Ha így a serpenyőnek ez az oldala kicsit súlyos lenne, persze el kell fogadnunk, hogy a másik oldalra is rakni kell valamit. Legyen ez bár több félrerakva az álszémémet — mint eddigi fizetésük, de a közvélemény tudjon róla. A légből kapott összegek nagyobbak a ténylegesnél és többet árthatnak a sportnak. Na, és persze, vonatkozzon ez csak azokra, akik teljes energiájukat állították a szórakoztató ipar szolgálatába. A többieknél maradjon a sport, a szórakozás, a játék öröme. Így talán több pénz jutna sportlétesítmények előállítására is.

Elnézést kérek, ha a materializmussal szemben az idealizmus álláspontjára helyezkedtem volna.

A tanszéki gyakornok

Tudtam, hogy a pénzügy tanszéken két gyakornok dolgozik, egyikük Király István. Nem ismertem, így hát előre kérdezősködtem róla. Munkatársai és a diákok is így mondták: Király Pisti? Jó fej.

— Akkor végeztél, amikor a pályázati rendszert bevezették. Hogyan kerültél a tanszékre?

— Félévkor a csoportársaimhoz hasonlóan én is pályáztam. A szállodaiparban helyezkedtem volna el, munkaügyi-bérgazdálkodási feladatok végzésére. Ez persze, nem jelenti azt, hogy nem foglalkoztatott a gondolat, jó lenne bent maradni az egyetemen. Április vége felé ajánlották fel ezt a munkát, hogy jól gondoljam át, s csak aztután döntsek, van-e kedvem vállalati pénzügyi témával foglalkozni.

— Mit mérlegeltél a döntés előtt?

— Tudtam, hogy vállalatonál kevés lehetőség van a tudomány és a munka összekapcsolására, a szakmai folyóiratok alapos olvasására. Felelősséggel, de örömmel vállaltam a tanszéki feladatokat.

— Anyagilag mit jelent ez a választás számodra?

— A csoportársaim 2800 forint körül keresnek, én 2200-öt kapok. De az, hogy itt továbbra is tanulhatok, úgy vélem, nem mérhető pénzzel.

— Amikor a tanszéki munka mellett döntöttél, nem szorongatt-e a gondolat, hogy itt elismert tudósok is dolgoznak, s hogy mihez kezdés az ő „árnyékukban”?

— Tudtam, hogy a tanszéki kutatómunkát is folytatni kell. Szerintem alapvetően mindenki szeret egy-egy témán dolgozni, ahhoz olvasni, róla írni. Azt viszont nehéz megítélni, hogy magas színvonalon is képes-e írni. Engem az itteni követelmények kényszerítettek, ösztönöztek, perspektívát nyújtottak. És vannak itt fiatalok, akik máris kimagasló eredményeket értek el. Igaz, nem mindnapos, de Bánfi Tamás tavaly már a kandidátusi értekezését védte, pedig 30 éves.

— Kitérő tanuló voltál az egyetemi éveid alatt?

— A kitérő szó számomra pejoratív értelemben hordoz, hiszen nem tudom elképzelni, hogy valaki mindig, mindent kívánon tudjon. Nem voltam kitérő tanuló. Amit

szívesebben vettem, mintha elkente volna a kérdést. A vállalati pénzügyek bonyolult probléma. Látni kell a valós gyakorlatot is, hogy az ember ne kerüljön nehéz helyzetbe, ha faggatják a diákok. Van a közgazdaságtannak olyan része, amelyet írószáll mellett is lehet művelni, de aki vállalattal foglalkozik, ezt semmiképpen sem teheti meg.

— Űgy mondják, nem sok jó származik abból, ha fiatal a vizsgáztató. Nemrég még diák volt, s hajlamos rá, hogy új helyzetében hatalmaskodjon, szélszélyeskedjen. Te milyen érzésekkel ülsz majd az asztal másik oldalára?

— Eleinte nem kell vizsgáztatnom, s ennek nagyon örülök. Most látom csak, milyen összpontosítást igényel a vizsgáztatás, és milyen felelősség a tudást az öt számjegyre valamelyikével jellemezni. Nehéz úgy osztályozni, hogy azt a diákok elfogadják. Hatalmaskodni semmiképpen nem fogok. Annak idején én is csak a tudás tekintélyét ismertem el, s ezt nem feleltem el egyik percről a másikra.

— Az egyetemi rendezvényeken ritkán látni téged. Vannak barátaid?

— Tényleg nem járok az egyetemi programokra. A Polvax, a Közgáz-szombat akkor alakultak ki, amikor én már végzős voltam. Nem volt időm bekapcsolódni. Most a pártvezetőség ifjúsági felelőse vagyok, ez sem látványos feladat. A baráti köröm ma is azokból áll, akikkel elsőben voltunk csoportársak. Az évfolyamtársaimmal szintén tartom a kapcsolatot, szakmai témákról is gyakran beszélgetünk.

Molnár Gabriella

Mikulás-ünnepély

„Hull a pelyhes fehér hó...” énekelték a gyerekek vasárnap (december 11-én) délelőtt az aulában megrendezett mikulás-ünnepélyen.

Szavaltatok, Weöres Sándor megzenésített gyerekkversei szórakoztatták a közönséget. A délelőtti fénypontja a bábjáték volt.

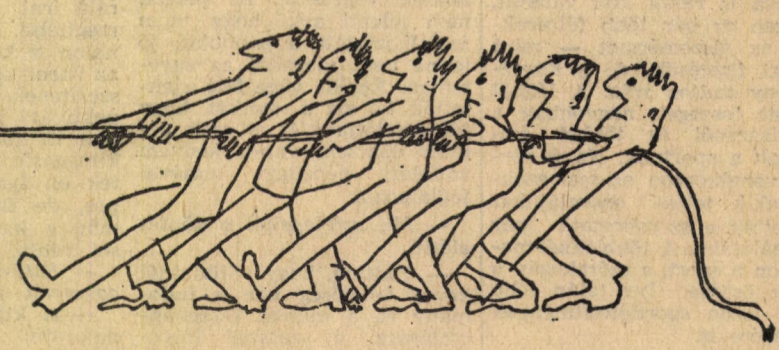
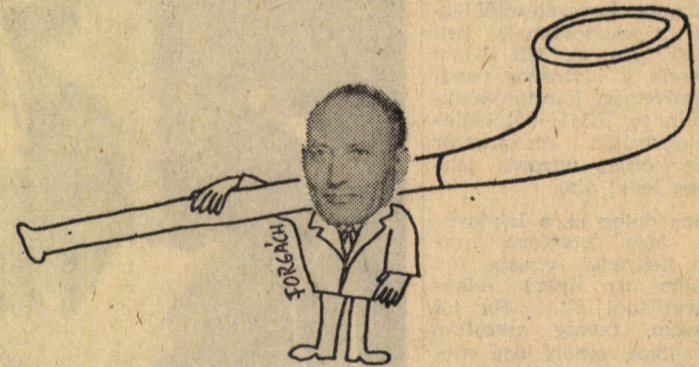
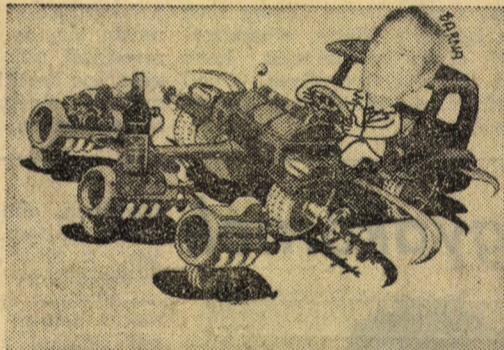
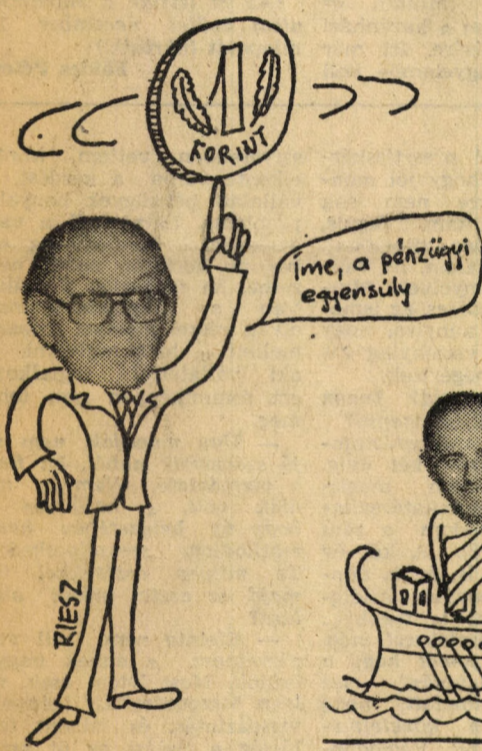
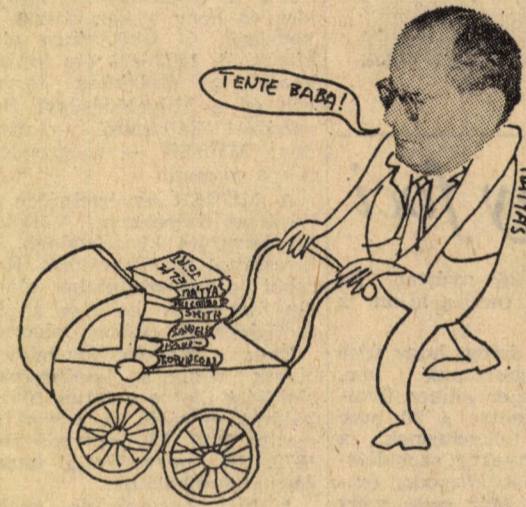
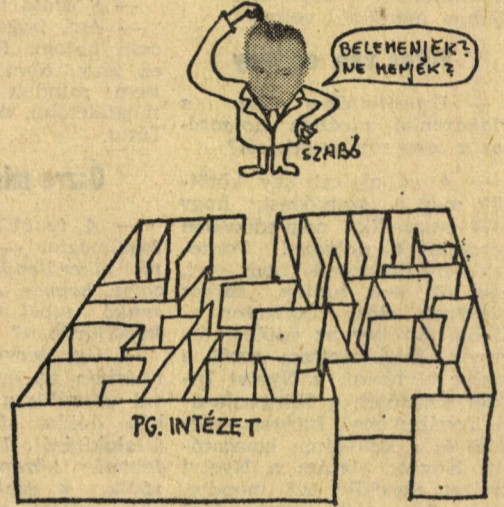
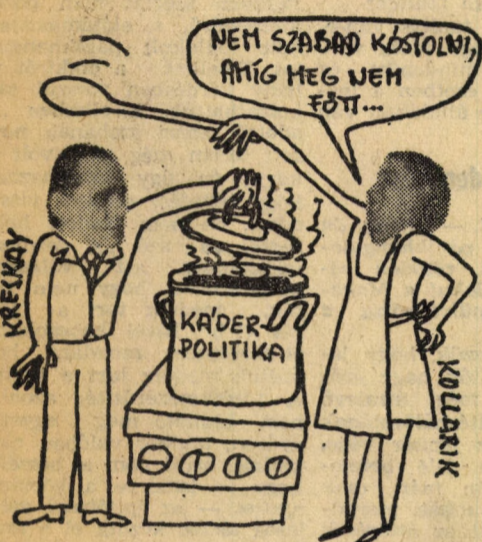
A tánckar hat magyaros ruhába öltözött lányal képviseltette magát.

A hangulatos ünnepséget, melyet a szakszervezet rendezett az egyetemen dolgozó gyermekeinek, ajándékosztással ért véget. Minden gyerek meghívója ellenében átvehette a koránai megfelelően összeállított mikulás-csomagot.

AMI RŐL SZÓ VOLT 1977-BEN

751
8x61

ROZGHADÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetente a tanulmányi időszak alatt
Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKYNE HALAY EDIT
Szerkesztőség: Budapesti Ds.,
Dimitrov tér 8.
Telefon: 171-948
Kiadó: Hirlapkiadó Vállalat
Budapest, VIII. Bihás L. tér 2.
Felelős kiadó:
Csollán Ferenc
77-5013 Szikra Lapnyomda
Budapest
Felelős vezető:
Roder Imre igazgató